

Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemško celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom: ==

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE C

Inserati: ==

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 v
za trikrat " 10 v
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice: ==

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisni listi ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Moč sorodstva.

Nemški in slovenski liberalizem sta eno in isto. Eden vpije »Živio!«, drugi »Heil!«, končne težnje in cilji so pa enaki. Jasno se to vidi zlasti zdaj, ko stoji v ospredju jugoslovansko vprašanje.

Govor kneza Schwarzenberga v avstrijski delegaciji je nemški liberalizem hudo razburil. Zato je šla včeraj »Neue Freie Presse« z loparjem na češkega plemiča. Očita mu, da je govoril o trializmu, »ne da bi bil pri tem veliko mislil«, ga spominja na napake, ki so jih naredili v Avstriji češki fevdalni kavalirji, in straši s hrvaško iredento, ki bi segala od Kotora do Maribora ter Avstrijo od morja odrezala. Argumenti glasila avstrijskega judovskega liberalizma nas, odkrito rečeno, niti najmanj ne zanimajo. Zanimlje nas čisto nekaj drugega, in to je: strah, ki ga ima »Neue Freie Presse« pred dr. Šusteršičem.

»Presse« je namreč v svoji filipiki proti knezu Schwarzenbergu tudi to-le zapisala: »Ministrski predsednik te jugoslovanske države bi najbrže postal kranjski deželni glavar, tisti dr. Šusteršič, ki se kakor svetla zvezda čedaljebolj dviga na obzorju.« Te zvezde se nemški liberalizem približno tako boji, kakor se je kralj Herod bal zvezde nad Betlehemom. Jako značilno pa je, da je isti dan, ko se je »Presse« v načelnika naše stranke zaletela, s posebno jezo planil nanj tudi »Slovenski Narod«. Glasilo nemškega liberalizma in glasilo slovenskega liberalizma napadeta načelnika najmočnejšega jugoslovanskega kluba v parlamentu v neki prečudni harmoniji. Kakor »Pressi«, prav tako »Narodu« ni všeč, da je dr. Šusteršič započel tako v parlamentu s svojo interpelacijo, kakor v delegaciji s tistim svojim vprašanjem, ki je spravilo celo ogrsko delegacijo pokonci in je imelo večji učinek nego vsi drugi govori, akcijo v prilog hrvaški stvari, oziroma jugoslovanstvu sploh.

Kdo bi rekel, da tiči za tem ljubosumnost. Pa ni tako, stvar sega veliko globlje. »Slovenski Narod« je včeraj sam podal ključ, s katerim se dá to vprašanje rešiti: »Slovenski Narod«

brani namreč s posebno vnemo hrvaško-srbsko koalicijo. Mi smo, kakor znano, ostro grajali izjavo grofa Pejacevicha, ki je v ogrski delegaciji dejal, da se avstrijska nima v hrvaške razmere nič vtikati. »Narod« je zavoljo tega ves iz sebe, češ, saj je Pejacevich mažaron, hrvaška koalicija ni tega nič kriva. Pardon, gospodje, grof Pejacevich je bil ban koalicije, grof Pejacevich je bil izvoljen v ogrski državni zbor od koalicije, grof Pejacevich se je pozneje sicer pridružil Tomašičevi grupi, a je ostal predsednik hrvaške delegacije v ogrskem parlamentu, ki sestoji iz 20 mažaronov, 6 članov osješke grupe in 10 koalicionašev. Končno: grof Pejacevich je tudi v ogrski delegaciji, ki jo Ogrji smatrajo le kot nekaj odsek svojega parlamenta, ostal predsednik hrvaške delegacije in je svojo izjavo kot tak podal. Tudi nam ni znano, da bi ga bila koalicija zavrnila, kar bi morala, ako se s stališčem predsednika delegacije, ki ga je i ona izvolila, ne strinja. Sicer pa vsakdo vé, da je Pejacevich tudi danes zaupnik koalicije v vseh političnih vprašanjih in se danes v njenem imenu z Lukacsem pogaja.

Zakaj se torej »Narod« za koalicijo tako vleče? Zato, ker imajo slovenski in hrvaški liberalci iste politične namene, in ti so: preprečiti združenje jugoslovancev, kakor bi to bilo katoliškim Slovincem in Hrvatom in Avstriji v korist. V tem grmu tiči zajec, zato ti napadi na načelnika S. L. S., zato se nemški, slovenski, hrvaški in srbski »Freisinn« v tem vprašanju tako lepo sklada. Liberalci ne marajo jugoslovanske državnopravne skupine, v kateri bi bili naravno katoliški Slovenci in Hrvati v večini, oni je tudi zato ne marajo, ker bi taka skupina v nasprotju z njihovimi tendencami premalo na jug gravitirala.

Če bi liberalci to stališče jasno izrekli, bi veliko ne rekli, ako zabavljajo, da pa se skrivajo za drugimi razlogi, ki so vsi le pretveza, to pa zasluži, da se razkrija. Sicer pa je slovenski liberalizem odnekad presonificirana hianavščina. Ista kri kroži po nemškem, slovenskem, hrvaškem in laškem: »Neue Freie Presse« pa ta lepi zbor vodi in izdaja parolo.

Tedenski pregled.

V avstrijski delegaciji, ki se je šla dne 30. aprila, je Hrvaško-slovenski klub odločno nastopil za hrvaške pravice. Dr. Šusteršič je stavil na predsednika izborna sestavljenega vprašanje, kaj hoče predsednik storiti z ozirom na to, da je ogrska delegacija, s katero mora avstrijska sodelovati, nepostavna, ker ni v njej upravičenih zastopnikov Hrvatske. Hrvaški sabor je bil namreč razpuščen in dne 29. aprila je potekel zadnji rok za nove volitve; s tem dnem so ugasnili tudi mandati hrvaških delegatov. To vprašanje je vzbudilo največjo pozornost in predsednik Dobernig je odgovoril, da je ta reč tako važna, da ne more takoj odgovoriti in si pridržati morebitni odgovor za eno prihodnjih sej. Za hrvaške pravice sta nastopila tudi poslanca hrvaško-slovenskega kluba Spinčič in Dalmatincev Čingrija. Pa tudi drugi odlični delegati so se izjavili proti mažarskemu nasilju na Hrvaškem in priporocali izpremembo ustave, da se odpravi dualizem in vpelje trializem oziroma federalizem, to je samouprava narodov. Imenujemo soc. dem. delegata Nemca, kneza Schwarzenberga, prof. Masaryka. — Lepo so se pa zahvalili nepostavni delegati Hrvaške — mažaroni in koalicionaši — ki so v ogrski delegaciji — na veliko veselje Mažaronov — po svojem načelniku grofu Pejaceviču izjavili, da so njihovi mandati postavljeni, da odklanjajo varuštvo avstrijske delegacije in da bodo hrvaške pravice se sami branili! Ni čuda, da ob takih braniteljih Mažari postopajo s Hrvaško kakor svinja z mehoma. — Poročilo zunanjega ministra Berchtolda, ki ga je podal v delegacijah, povdarja najboljšo razmerje Avstro-Ogrske do vseh sosednih držav; tudi na Balkanu se ni bati zapletljajev. Avstrijska zunanja politika stoji trdno na trozvezi, stremi za stalnimi razmerami in mirom ter se ogiba vsakih nesporazumov. Vseeno pa čas zahteva, da imamo močno armado in mornarico; upa, da delegaciji sprejmeta proračun. Govoril je tudi vojni minister Auffenberg in se branil mažarskih očitkov, češ, da dela proti Ogrski. Mažari so bili z njegovim govorom zadovoljni in je sedaj menda ta stvar poravnana. Splošen vtis delegacijskega zasedanja je ta, da je avstrijska delegacija vseskozi pokazala veliko ljubezen in skrb za dobrobit hrvaških, Mažari pa so se napihovali in grozili (Bosno hočejo namreč na vsak način za-). V državnem zboru se je 30. m. m. vršila debata o zboljšanju plač neraričnih poštarjev in ekspeditorjev. Trgovinski minister je poštarje pohvalil, vendar pa izjavil, da gre odsekov predlog predaleč. — Ogrski ministrski predsednik Lukacs se je dne 29. m. m. predstavil zbornici. O nastopu avstrijskega parlamenta za hrvaške pravice se je dokaj pohlevno izrazil in Stürgkha niti omenil ni. Osnovno in poniževalno pa je govoril o Hrvaški kakor o kaki podložni ogrski občini. Hrvatje dobe ustavo nazaj, kadar prenehajo težiti za ogrski državi nevarnimi cilji. O hrvaških zadevah ima pravico odločevati edino ogrski parlament. Kar se tiče volivne reforme se je postavil Lukacs popolnoma na stališče Khuenova, t. j. predprave velikašev in bogatinov ostanje. — Cuvaj se pripravljaj še na daljše vladanje na Hrvaškem. V Pešti se je posvetoval z Lukacsem in Khuenom, nato se pa odpeljal v Zagreb, kjer je sklical sekčne na-

čelnike in predstojnike, kakor tudi poročevalce deželne vlade, najvišjega sodišča in državnega pravdnštva, ter jih pozval, naj napravijo načrte za kulturno in gospodarsko delo, o katerih se bo potem posvetovala posebna enketa. Ko so hrvaški listi prinesli poročilo o dogodkih v avstrijski delegaciji v korist Hrvaške, je dal Cuvaj vse zapleniti. 1. maja se je v zagrebškem gledališču vršila slavnostna predstava v spomin smrti Zrinskega in Frankopana; ko je v igri Zrinjski dejal: »Zalostno je danes na Hrvaškem!«, tedaj se je občinstvo dvignilo in klicalo: »Res je! Abcug Cuvaj!«, nato pa stoji zapelo narodno himno. Demonstracija se je ponovila pred zadnjim dejanjem. — Dunajski krščanski socialci so pri nadaljnjih občinskih volitvah sijajno zmagali v drugem razredu, kjer so si od 48 mandatov priborili 44 in 3 mandate (od 4) v prvem razredu. Krščanski socialci ostanajo torej gospodarji dunajske občine z ogromno večino. Od 165 občinskih svetnikov je 131 krščanskih socialcev. Dunaj ostane krščanski. — V nemškem državnem zboru je katoliški centrum pričel odločno akcijo proti dvoboju in armadi. Vojni minister Heringer, ki je nedavno izjavil, da oni, ki odkloni dvoboj, ni vreden biti častnik, je podal izjavo, v kateri se opravičuje, češ, da je govoril v razburjenju. — Prijateljstvo zaveznic Italije nasproti Avstriji je v odseku ogrske delegacije razkrinkal princ Ludvik Windischgrätz. Dokazal je, da je imela Italija leta 1908., ko je šlo za priklonitev Bosne, vse pripravljeno, da bi lahko v desetih dneh postavila na našo mejo 400.000 vojakov. — Dardanele so se vedno zaprte, a v sled protesta veselil je turška vlada že obljubila, da v najkrajšem času pobere mine in vsaj začasno odpre Dardanele. — V smirnskem pristanišču je ameriški parnik »Texas« zadel na mino in se razletel. Od 140 oseb, ki so se nahajale na ladji, je bilo 62 rešenih, 78 jih je pa utonilo. Na mino je zadel v Dardanelah tudi turška vladna ladja »Semendres« in zletela v zrak; kapitan in 12 mornarjev je utonilo, rešil se je le eden. — Lahom je vihar ob Zuari razbil oklopno »Re Umberto«. Ker se Lahom ni posrečil namen z napadom na Dardanele, delajo nove načrte, kako bi prišli do cilja. V Tripolisu pošljejo še do pol stotisoča vojakov. — Bivšega sultana Abdul Hamida je turška vlada iz strahu pred laškim napadom iz Soluna premestila v Topisn. — Krečanske poslance, ki so se peljali na Grško, da bi v atenski zbornici zastopali Kreto, je angleška vojna ladja »Peloponnesos« vjela in izročila v zapor. — Ob rusko-turški meji je zbrala Turčija 100.000 Arabcev, Kurdov in Turkov. Tudi Rusi zbiraajo vojaštvo na Kavkazu. — Za francosko vojaško zrakoplovstvo se je nabralo že nad 3 milijone prostovoljnih darov. — Na Portugalsko je vdrla večja četa monarhistov, osvojila kraj Nagora in v Castro Labreanu razobesila svojo zastavo. V Pontevedre je oblast zaplenila 118 zabojev pušk in patron, ki so bile baže namenjene za monarhistično vstajo. — Gospodarski napredek Japonske se je po vojni z Rusijo tako razvil, da je sedaj na malem Japonskem že 1081 milijonarjev, ko jih je bilo prej le 440. — Kitajci so v Avstriji dobili na posodo 9 milijonov mark, za katero vsoto so v Skodovih tovarnah naročili topov. Denar ostane torej z bogatim zaslužkom v državi. — Katoliško vseučilišče v Solnogradu se po izjavi kardinala

LISTEK.

V Blériotovi šoli.

V neposredni bližini sneženih Pirenej, na pustih, obširnih goljavah v okolici mesta Pau leži, obrobjeno od dolge vrste kolih letališče Caubois, ki je v zimskih mesecih klasično zavetišče francoske aviatike. Tu se je bil ustanovil leta 1908. Wilbur Wright, ko je prišel iz Amerike, da pokaže strmeči Evropi svojo umetnost, in za njim njegov glavni tekmeč, sloviti Louis Blériot, da si vzgoji v trudopolnem delu pilote za svoje aeroplane. Iz teh začetkov so se razvile leta 1910. velike letalne šole Wrighta in Blériota. Danes se nahajajo tu šole Astra-Wright, Voisin, Deperdussin in Blériot. Največja je Blériotova, kjer se uči približno 20 do 30 učencev letanja; stari odhajajo in novi prihajajo vsak dan. Saj je Blériotov enokrovnik na celem svetu najbolj popularen, najbolj rabljen aeroplan. Blériot je bil prvi, ki je izumil iznajdbo, ki se v masah izdeluje. Največje število zmag pri tekmah, največje aviatičnih uspehov se je doseglo zadnje dve leti s temi aeroplani, in ta slava privabi v Blériotovo šolo največ učencev.

Ako želiš postati zračni letalec in si se odločil za Blériota, se ti je treba

podati v Pau, kjer se nastaniš v hotelu. Lepega solnčnega dne proti 3. uri popoldne pride po te lični automobil tovarne Blériot in te popelje v hitri vožnji na letališče, kjer je zbrana vsa gospoda iz Paua, da gleda prve poizkuse učencev in občuduje smeje manovre letalnih mojstrov. Vešče roke te oblečejo »po zračje«, kakor se spodobi, in sedaj čakaj nestrpno na zračni krst, ki obstoji v tem, da te popelje učitelj letanja dvakrat v krogu okoli letališča. Končno privlečejo štirje monterji aeroplan, ki te ponese v prvič v zrak. Tu stoji pred teboj, s široko razpetimi krili, kakor velika ptica, ki se hoče spustiti zdajpa-zdaj kvišku. Vse na njem je lahko in vendar trdno in tako enostavno! Sprejaj za vijakom se blešči v popoldanskem solncu petero cilindrov 50 konjskega motorja »Gnomex«, urejenih vrtilno okoli nepremične osi. Ta motor, srce umetne ptice, je nerazdružljiv z modernimi tipi Blériotovega enokrovnika, kateremu je pomagal do svetovne slave. Kar je Blériot med konstrukterji aeroplanov, to sta brata Séguin, izumitelj tega najboljšega, mnogokrat ponarejenega a nedoseženega motorja, med konstrukterji motorjev. — Drugi aeroplani so morda v gotovem smislu boljši in lepši, imajo to ali ono prednost, ta pa ima nekaj dovršenega, samoraslega na sebi, kar vedno očara; stoji pred teboj kakor zastopnik francoskega ženija in francoske elegancije v zraku.

Učitelj se prepriča, ali je vse v redu, in vstopi. Tudi ti splezaš s težavo v visoko stojalo — na komfort se današnji aeroplani še ne ozirajo — in se vse-deš poleg učitelja na mali sedež. Obdaja te cela vrsta najrazličnejših instrumentov in navorov: merilni instrumenti za hitrost, za višino, ura, kompas, steklene cevi, skozi katere vidi letalec, koliko bencina in olja še ima in krmilni navor z navoroma za vžigalnico in za regulacijo bencinove pare. Ta krmilni navor, ki ima ročaj v obliki kolesa, kakoršnega ima krmilo automobila, služi za višočinsko krmarjenje ter vzdrževanje stranskega ravnotežja; pobočno krmarjenje dosega letalec z nogami, ki počivajo na navoru zvezanim s pobočnim krmilom. Na desno in levo se razprostira nosilni krov in zadaj je rep, ki služi za vzdrževanje ravnotežja v podolžni smeri ter nosi na zadnjem koncu višočinsko in pobočno krmilo. — Komaj si si nataknil čepico in varnostna očala, že motor zaropota in vijak se začne besno vrteti, da ti zapira veter, ki ti piha v obraz, sapo. Medtem držijo štirje monterji aeroplan za rep, dokler ne zadobi motor zadostno moči; na voditeljevo znamenje »Proč!« ga spuste in že občutijo odskakovanje pržnih koles na grčavih tleh. Ko je zadobil aeroplan zadostno hitrost v zaletu, potegne voditelj krmilni navor za trenutek k sebi, in višočinsko krmilo dvigne letalo od tal: Veliki trenotek, katerega

si trepetaje pričakoval, je tu. Rahel sunk in nato kakor zibanje na neskončno prožnih blazinah: letiš! Ze se dvigaš v sinje nebo, zemlja se pogreza pred tvojimi očmi in dušo prepaja brezmejni čut ponosa in svobode. Na mah si preletel dva kolobarja, in vse prehitro te je posadila čudovita ptica zopet rahlo na varno zemljo — še kratko tekanje, aeroplan se vstavi in novi navdušeni pristaš aviatike izstopi.

Navdušenje je lepa stvar, toda kakor vse lepe stvari — nepotrebna. Glavno pri letanju je prozaična vstrajnost in hladnokrvnost in ravno najbolj navdušeni učenci aviatike so navadno prvi, ki se naveličajo naporenega šolanja ter vržejo puško v koruzo, ne da bi dobili spričevalo pilota. Kako je vse spremenjeno prihodnji dan po zračnem krstu, ko se popelješ navsezgodaj na letališče! Odeto je s pusto, sivo jutranjo meglo in daleč naokoli ne vidiš žive duše. Zdaj ti privlečeta dva zaspana monterja stari, zakrpani, mnogokrat popravljeni aeroplan z motorjem »Anzani«, ki opravlja kot veteran službo šolskega aeroplana. Učitelj ti da razne praktične nasvete: Naučiti se moraš v prvi vrsti peljati se v ravni smeri po zemlji, da se ja ne dotakneš višočinskega krmila, in ako je hitrost prevelika, ne pozabi zavreti delovanja motorja. Nato sedeš in pričneš: ob neprestanem jako nadležnem brizganju olja iz motorja, skušaš z večjo ali manjšo spret-

Katschthalerja na obnem zboru društva otvorila leta 1916. — Rusinska univerza je zagotovljena; prihodnje dni izide cesarjev ukaz vladi, naj predloži tozadevno zakonsko predlogo. — Češki državni uradniki so na obnem zboru svojega kluba sklenili, da izstopijo iz dunajske osrednje zveze organizacij državnih uradnikov in ustanove zvezo slovanskih državnouradniških organizacij. — Ljubljanska policija se na podlagi sklepa deželne odbora podpravi; deželni glavar dr. Susterski je dosegel, da je vlada popustila še 20.000 K in bo sedaj mestna občina plačevala za policijo na leto le 80.000 kron in po vsakem ljudskem štetju za vsak tisoč nanovo naraslega prebivalstva po 1000 K več. To pomenja za Ljubljano 120.000 K prihranka na leto. — Slovensko planinsko društvo je imelo 27. aprila svoj 19. občni zbor. Članov ima društvo s podružnicami vred do 3300. Dohodkov je imelo lani 85.999 K, stroškov pa 84.381 K; prebitek 1618 K. Čistega premoženja ima društvo 97.958 K, dolgov 40.146 K in neplačanih računov 9359 K. Občnega zbora se je udeležil tudi major Jeglič kot zastopnik 27. domobranskega gorskega polka, ter je v svojem govoru poudarjal, da je vojaštvo vedno pripravljeno za sodelovanje s S. P. D. 27. domobranski gorski polk je z dovoljenjem višjih vojaških oblasti pristopil društvu kot podporni član, častniki pa kot člani. — Na Reki so pri volitvah v okrajno bolniško blagajno na celi črti zmagali Hrvati; to je prvi hrvatski nastop in zmaga na Reki. — V Pulju sta radi občinskega gospodarstva aretirana tajnik dr. Palisica in mestni stavbni mojster Sfiligoj. Zdej sedi že 17 kamoršev, a slede menda še nadaljne aretacije. — Tržaško mestno klavnicno preuredi in razširi tako, da bo zadostovala za 300.000 prebivalstva. Led za ledenico bodo proizvajali na lico mesta. Dela bodo stala dva in pol milijona kron. — V St. Vidu pri Vipavi je bila 28. aprila slovesno blagoslovljena nova mlekarina. — Za primarija na II. kirurški oddelku v ljubljanski bolnišnici je imenovan dr. J. Stojc. — Rdeč balon na ljubljanski realni naznanja ljubljancem pravi pariški čas na ta način, da se balon točno ob poldvanajstih dvigne na drogu, ob 12. uri pa pade dol. — Tržaški zrakoplovec Widmer, ki je dne 25. aprila poletel iz Trsta v Benetke, pridrži najbrže: tekom maja nekaj poletov v Ljubljani. — Iz strahu pred kaznijo, ker je več večerov izostal čez uro, se je 30. aprila v ljubljanski artiljerijski vojašnici ustrelil 20letni korporal Fr. Sikovec. — Letovišče Duhovskega podpornega društva v Bohinju se odpre dne 7. t. m. — Umrl je 28. aprila v ljubljanski bolnišnici dr. Ladislav Derč, c. kr. avstrijski konzulatni ataše, brat zdravnika dr. Derča, v starosti 28 let. — Umrl je v Postojni Dominik Dereani, c. kr. višji davčni upravitelj, star 55 let. — Umrla je v trnovskem župnišču v Ljubljani vdova Neža Princ iz Tomišlja. — Umrl je krojač Ivan Hübscher v Ljubljani. — Dne 28. aprila so na Vevčah potegnili iz Ljubljanič truplo gospodične Ivane Novak, p. d. L. zarjeve iz Štepanje vasi, ki je pred tedni ponorečila v Gruberjevem kanalu. — Umrl je v Ribnici 62letni Kamilo Murgel, c. kr. davkar v pok. — Na Velikem Vidmu pri St. Lorencu sta 27. aprila pogorela posestnika Smolčič in Ogrizek z vsemi poslopji in opravo, dvema gospodarjema sta pa zgorela kozolca. — Pogorelo je 28. aprila pri posestnici Ivani Koncilja v Srednjih Gamelnjih; škoda je 4000 K, zavarovalnina znaša le 900 K. — »Avstro-Amerikana«, prekomorska družba v Trstu, je napravila lani 1.586.360 K čistega dobička, 1.161.782 K pa odpisala v zavarovalne fonde. Dividenda znaša 7 odstotkov. Družba izda 30 tisoč novih akcij po 200 K in zviša tako svojo glavnico od 18 na 24 milijonov kron. — Pariško roparsko četo takozvanih »apašev«, ki je kradla avtomobile, da je po ropih in ob zasledovanju lažje ubežala, so 27. aprila po hudih bojih dobili v roke v osebi roparskega poglavarja Bonnota. Nekaj članov te družbe so že preje zaprli ter sta bila ob tem od roparjev ustreljena en policist in podnačelnik pariške policije Jounin. V soboto je pa zvedela policija, da se je roparski poglavar Bonnot skril v neko avtomobilsko lopo v okolici Pariza. Policija je lopo obkolila, a dva policijska nadzornika, ki sta se približala lopi, sta takoj padla zadeta od krogelj iz lope, iz katere so neprestano pokali strelji. Nato so poklicali oddelek ženijskih vojakov, ki so lopo razstrelili z dinamitnimi bombami. V razvalinah so našli nrtvega enega roparja, Bonnota pa je bil smrti zadet in je kmalu nato umrl. Sedaj iščejo še podglavarja te roparske čete, Garniera. — Zadnje dni so v različnih krajih Nemčije in

Francije smrtno ponorečili 4 zrakoplovci. — V Damasku je požar uničil trgovski del mesta; škoda je 60 milijonov kron. — V Oklahami v Severni Ameriki je vsled viharja izgubilo življenje 80 oseb, 100 oseb je pa bilo ranjenih.

Godolji prihodnjega tedna.

5. nedelja, 4. povelikonočna. Pij V.
6. ponedeljek. Janez Ev. p. I. v.
7. torek. Stanislav, škof.
8. sredo. Prikazen Mih.
9. četrtek. Gregor Nac.
10. petek. Antonin, škof.
11. sobota. Mamert, škof.

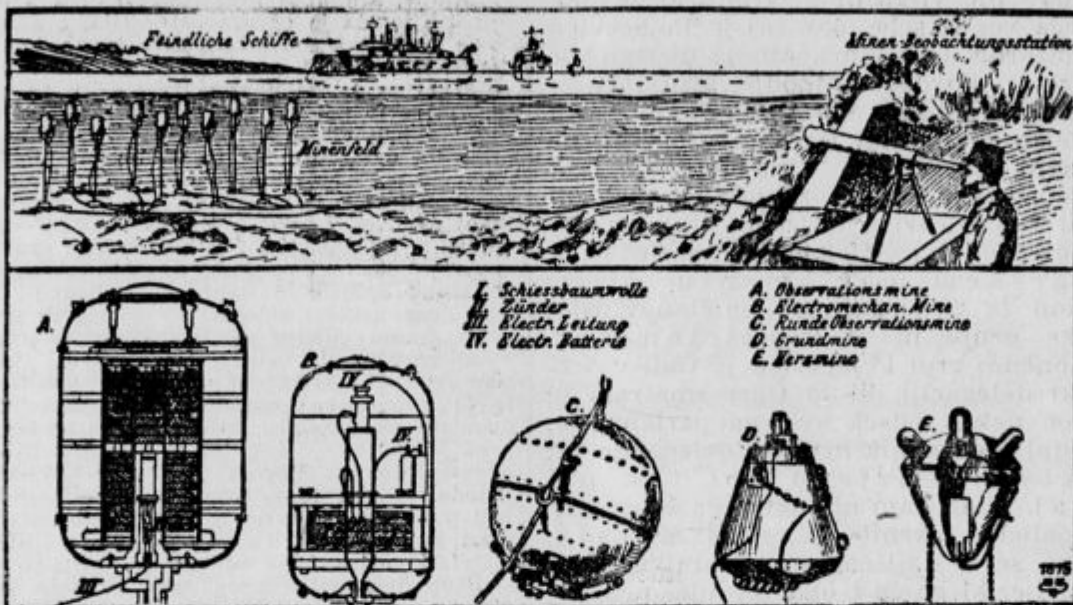
Podmorske mine v Dardanelah.

Vsled nameravanega napada italijanskega brodovja na Carigrad so Turki prehod skozi morsko ožino v Dardanelih poleg trdnjav na obrežji zavarovali tudi s podmorskimi minami. Le domačinu, kateremu je lega podmorskih min natanko znana, je mogoče ladjo križempota izpeljati preko min, v kljub temu se je vendarle že tudi par nesreč prigodilo.

Že početkom prejšnjega stoletja so poizkušale razne države svoja pristanišča, vhode v reke i. dr. zavarovati z minami, kar je bilo pa z ozirom na te-

ima na vrhu ali ob zgornjem robu enega ali več nastavkov, v katerih se nahaja majhna steklena posodica z žvepleno kislino. katera je deloma vložena v klorov kali (Kali chloricum). Pri sunku ladje se steklena posodica ubije, kislina s kalijem napravi električno baterijo, električni tok razbije tanko žico iz platine, katera užge strelivo. Tej podobna je druga mina (B), katera hrani v sebi že majhno električno baterijo, katere tok pa ni sklenjen. V majhni posodici se nahaja živo srebro, katero tedaj, ko se vsled sunka posoda nagne, napravi stik z žico, in sklenjeni električni tok strelivo užge. Te vrste min imenujejo stične mine (Contact-mine) in so prav tako nevarne sovražniku kot prijatelju.

Druge vrste mine se užigajo s pomočjo elektrike s kpnega. Opazovalec stoji vedno na straži in čaka, da pride sovražna ladja ravno nad kako mino in jo v tistem trenutku užge. Za to je pa treba prav posebne priprave. Nalašč v ta namen prirejena majhna stanica ima le eno oknice, v katero je ustavljena večje steklena leča (fotografični objektiv). Kakor pri fotografični kameri

danje strelno orodje le dvomljive vrednosti. V krimski vojski, v severo-ameriški vojski, pozneje v nemško-francoski vojski so se podmorske mine zelo rabile in tudi tako izpopolnile, da so postale dandanes res zelo nevarno orožje.

Mina je plehata posoda najrazličnejše oblike in napolnjena s strelivom (smodnik, strelna pavola in sorodni izdelki, pikrinova kislina in njeni izdelki), katera se pogrezne pod vodo. Vsebinske posode se s strelivom toliko napolni, da posoda ravno še plava na vodi. Posoda se z verigo ali vrvice pritrdi na železni utež (sidro) in se pogrezne v morje tako, da se posoda s strelivom nahaja 3—4 metre pod površjem vode. Mine se navadno pogreznejo v morje v več vrstah, in sicer tako, da mora ladja, katera srečno pride mimo dveh sosednjih min, zadeti v drugi ali vsaj v tretji vrsti na kako mino. Ker je v takih posodah navadno 300—400 kg strelne snovi, pretrga eksplozija tudi najmodernejšo oklopnico.

Kako se pa mina užge? Glede netila razločujemo dvoje vrst min. Prve so tako napravljene, da se užgejo, ako ladja vanje zadene. Posoda (D in E)

nastane od predmeta slika na plošči, prav tako tudi v tem slučaju napravljajo optična leča, pri kateri se svetlobni trakovi od zrcalu še enkrat lomijo, natančno sliko pristanišča na mizni ploskvi. Na tej ploskvi so vse mine natančno začrtane in s številkami označene. Od vsake mine je izpeljana posebna žica v opazovalno sobico, kjer se nahajajo klavirjevim tipkam podobne tipke. Vsaka tipka ima zaporedno številko na mizi označene mine. Ako se sovražna ladja približuje, se ista vidi s pomočjo leče predmetnice na mizi, in kadar se ladja nahaja ravno nad kako mino, opazovalec pritiska na tipko dotične mine, električni tok je sklenjen in v istem trenutku se mina užge. Na tak način je bilo pristanišče v Pulju leta 1866. zavarovano proti napadu laškega brodovja. Pri poizkušnjah je naprava izborna delovala, praktično se pa ni rabila, ker je Tegetthoff Lahom preje pokazal pot domov.

Da pa ta (baron Ebnerjeva) naprava deluje, je treba dovolj svetlobe, torej le podnevi ali pa pri dobri električni razsvetljavi ponoči. V gosti megli pa tudi podnevi, še manj ponoči ni mogoče sovražnika opaziti, zato so zgoraj

omenjeno napravo izboljšali na nastopni način.

Vsaka mina ima dvojno električno zvezo. Prva je tako urejena, da v trenutku, ko ladja zadene ob mino, iste ne užge, pač pa sproži električni stik, kateri v opazovalnici z zvonom stražnika opozori in mu, kakor v hotelu sobarici sobo, tudi tukaj pokaže številko dotične mine, pri kateri se nahaja sovražna ladja. Opazovalec v tem trenutku pritiska na tipko dotične mine, in ista se užge. Ta naprava ima to prednost, da tudi v temni noči in v megli deluje in da lastne ladje lahko brez skode vozijo nad minami, dočim so le sovražniku pogubne. Te vrste min nam kaže slika A in B.

„Slovenska Straža“.

Slomškov dar po 20 K:

41. — 42. — 43. — 44. — 45. Neimenovan v Ljubljani 100 K. — 46. Nabrano pri pogrebu g. Fran Tergrava na Polzeli pri Celju, Stajersko 32 K 10 v. — 47. Belokranjski duhovniki 35 K. — 48. Dr. Janko Hočvar v Krškem, mesto venca na grob dr. Jan. Mencingerju 25 kron.

Dar hranilnice:

Hranilnica in posojilnica za št. Janž in okolico od čistega dobička leta 1911 K 25.

Nadalje so darovali kot Slomškov dar:

Dobri dovtip pri »Vukšeniču« v Metliki, po č. g. Petru Natlačen, kaplanu, Metlika 11 K 28 v. — G. Fran Habe v Gočah pri Vipavi 6 K.

zz nabiralnika:

Iz nabiralnika »Slovenske Straže« na »Skali« v Trčiču 8 K.

Sklad Mohorjanov:

376. Mohorjani Vrhpolje pri Vipavi, po č. g. Antonu Papež, župniku 2 K.

Rjavi brošč.

Letošnje leto je zopet na vrsti nadloga hroščev, ki se že prikazujejo. Spomladni mrz je napravil povsod precej škode, po nekaterih krajih posebno na trti prav veliko, sedaj pa še hrošči, ki obžro vse, kar je zelenega na drevju. Sledovi tega mrčesa se pa poznajo čela leta, ker črvi (ličinke rjavega hrošča) uničijo rastlinstvo po vrtovih, njivah in travnikih. Pred dvema leti so bile videti marsikje po polju in senožetih rjave lise, kot bi bilo požgano in če si dvignil mrtvo rušo, bilo je spodaj vse živo te golazni. Škoda, ki jo napravi hrošč in njegova ličinka, je mnogo večja, kot pa se splošno sodi in zato se škodljivcev ne zatira tako, kakor bi bilo potrebno.

Izdajajo se ukazi, da mora vsak posestnik nabrati toliko in toliko hroščev, a ti ukazi ostanejo večinoma le na popirju. Kmet si misli: Imam drugega dela čez glavo, bom pa še kebre pobiral. Pri tem se pa hrošč vedno bolj množi in dela vedno večjo škodo. Kadar pa vsled slabe letine primanjkuje krme, se povsod prosi podpora. Morebiti se nekaj doseže, a skušnija uči, da s tem nikdar ni mogoče ustreči. Vsi ne morejo dobiti, ali vsaj ne toliko, kot bi želeli, in odtod nezadovoljnost in za-

nostjo peljati se v ravni smeri, kar ni posebno težko, nato obrneš in se vrneš že bolj hitro in sigurno. Pri tej prvi lekciji se lahko pripetijo male nezgode, ki so pa popolnoma nedolžne, akoravno se letalo poškoduje. Tako se zaletiš na primer vsled neprevidnosti v mali griček: polomijo se kolesa in vsled tega tudi vijak, veter te zanese, da se zaletiš v ograjo letališča: zlomi se vijak in os motorja se zvije. Ako pa zasučesh aeroplan prehitro, se zlomi stojalo in vsled tega krilo nosilnega krova. Take nezgode so na dnevnem redu in brezpomembne. — Kadar si se naučil vožnje v ravni smeri, se lotiš višočinskega krmla in napraviš tu in tam že mali skok, ki postane s časoma vedno večji, dokler ne preide v resnični polet. Glavne težave, ki jih moraš pri teh skokih premagati, so vzdrževanje stranskega ravnotežja in možnost presojanja višočine, v kateri se nahajaš, kar te prisili k pristajanju. Tako se moraš vaditi dan za dnem z veliko težavo in potrpežljivostjo. Uspehi tvojih sošolcev, ki so si že priborili ali si v kratkem priborijo spričevalo in napravljajo celo daljše polete v okolico, te vspodbujajo in ti dajo moč in pogum. Ze vzdrževanje ravnotežja v zraku ni lahka stvar; saj moraš paziti, da ne omahneš naprej ali nazaj, na desno ali levo in vrhu tega še na letalno smer ali kurs. Kaj šele kretanje, pri katerem moraš delovati hkrati s pobočnim in višočinskim krmlom ter s pripravo za stransko nagnenje letala, takozvano zvijatev nosilnega krova (gauchissement). Tu je

treba nenavadne prisotnosti duha in hitre odločnosti in mnogokrat se pripeti nezgoda. Če zasučesh preostro, je padec neizogiben in zlomiš desno ali levo krilo; če pa ne nagneš zadostno, pride letalo iz letalne smeri, postane nemirno in sunkoma pristane.

Da, šola letanja je tudi dobra moralna šola. Tu si priučiš, hočeš nočeš, marsiktero čednost. Posebno pa miru in potrpljenja. Kolikokrat ti zabranita letanje dež in veter po cele dneve. Potrpiš in čakaš. Obiskuješ delavnice, kjer gradijo in popravljajo umetne pičce, disputiraš s tovariši, kateri aeroplan je najboljši, najhitrejši in najlepši, se prepiraš kdo izmed vas je spretnejši letalec, ki si bo prvi priboril zaželjeni patent, ali pa — kvartaš. Kadar si se pa vsega naveličal, sanjaš o svojih bodočih činih.

Izšolanje je skoro dovršeno, kadar si napravil v višočini kakih 30 m polet okoli letališča ter pristal — kar je posebno težko — gladko na določeni prostori. Odslej naprej se skušaš navaditi na večje višočine, na letanje v ozkih kolobarjih, sploh na kolikor mogoče elegantno, svobodno letanje, dokler se nekega lepega in mirnega popoldne ne pojavi pred komisarijo društva »Aero Club de France«, da napraviš skušnjo. Tri polete, vsakega v dveh kolobarjih v višočini 50 m — in postal si pilot! — To šolanje traja navadno poprečno 14 dni. Spretni učenci rabijo mnogo manj časa, nekateri si pridobijo patent v štirih dneh.

V Blériotovi šoli vlada v zimskih

mesečih jako živahno življenje. Poprečno vsaki drugi dan napravi kak učenec skušnjo. Blériotove tovarne v Parizu komaj izvršujejo mnogoštevilne naročbe in imajo vedno kakih sto aeroplanov naročenih; vsak teden zgrade poprečno devet aeroplanov, ki se takoj prodajo. Kdor si je kupil od Blériota aeroplan, se hoče tudi pri njem naučiti letanja, zato je Blériotova šola vedno prenapolnjena. Kar se tukaj izvežba, se pokaže potem pri velikih tekmah. Blériotova šola je postala veliko gnezdo človeških orlov, od koder se dvigajo, mladi in čili, da poneso slavo človeškega duha v veliki svet.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Ko je nalive prešel in je spet prisijalo solnce, je šel iz drevesa, da bi si ogledal ribe, katere je prinesel Kali. Zamorec jih je naložil veliko na trnek, narejen iz tenkega drota. Večinoma so bile majhne, toda našle so se med njimi tudi tri črevlje dolge s srebrnimi pikami in čudovito lahke. Mea, ki je bila doma nad bregovi modrega Nila, se je razumela na ribe in je rekla, da so dobre za jesti in da skačejo zvečer jako visoko nad vodo. Ko so jih razrezali, se je izkazalo, da so zaradi tega tako lahke, ker imajo v sebi velike mehurje, napolnjene z zrakom. Stanko je vzel

enega izmed teh mehurjev, ki je bil velik kot veliko jabolko, in ga je nesel pokazati Nelki.

»Glej,« rekel je, »to se nahaja v ribah. Iz nekaj takih mehurjev bi bilo mogoče narediti šipo v našem oknu.«

In pokazal je na gornjo odprtino drevesa.

Za trenotek je pa še dostavil po kratkem premišljevanju:

»In še nekaj!«

»Kaj takega?« vprašala je Nelka radovedno.

»Tudi letalne zmaje.«

»Kakor si jih izpuščal v Port-Saidu? O, dobro! naredi!«

»Naredim. Iz obrezanih tenkih bambusov zbijem okvirčke, te kože pa porabim mesto papirja. To bo celo bolje, kot papir, ker je lažje, — in dež jih ne premoči. Tak zmaj pojde silno visoko, pri hudem vetru pa lahko leti Bog ve, do kod...«

Tu se je naglo udaril po čelu:

»Imam neko misel.«

»Kakšno?«

»Boš videla. Ko bom še bolje premislil, ti bom povedal. Sedaj slon tako tuli, da niti ni mogoče govoriti...«

Slon je v resnici iz hrepenenja za Nelko, morebiti pa tudi za obema otrokoma, tako trobil, da se je cela soteska in vse drevje okrog nje treslo.

»Moram se mu pokazati,« rekla je Nelka, »da se pomiri.«

In šla je k soteski. Stanko je pa ves zatopljen v svoje misli začel govoriti polglasno:

vist. Veliko se prime tudi raznih pre-kupcev in spekulantov, kakor se je po-kazalo posebno ono leto pri podpori s senom.

Pristojne oblasti naj bi skrbele, da se odpravi vzrok slabih letin, kolikor je to sploh v človeški moči. Tak vzrok so med drugim hrošči in ti naj bi se uspešneje zatirali. Ne izda pa veliko sam ukaz, koliko naj jih vsak posest-nik nabere, ker kmet pri sedanjih dra-ginji delavskih moči, res ne utegne lo-viti hroščev, pač pa se v vsakem kraju dobe ljudje, posebno otroci, ki bi lahko in radi pokončali velikanske množine hroščev, če bi se jim to primerno pla-čalo. Namesto poznejših podpor naj bi se od pristojnih oblasti in odborov do-volili gotovi zneski za pokončevanje hrošča, in od tega bi se plačevala me-ra nabranih hroščev po taki ceni, da bi ljudje, ki utegnejo in hočejo, že za-radi zasluzka nabirali hrošče in sicer povsod ne le po vrtovih, ampak tudi po bukovih in hrastovih gozdih. Le na ta način bi bilo upati, da se omeji ško-da, storjena leto za letom po vrtovih, njivah, travnikih in gozdovih vsled ve-likanske množine rjavega hrošča in njegove ličinke.

Draginja.

Znani italijanski ekonom Mario Alberti je priobčil v tržaškem »Piccolo« zanimiv izveček iz publikacije angleškega ministrstva za trgovino, ki je po dolgotrajnem delu preiskalo življenjske razmere delavcev v nekaterih drža-vah. Ker je dandanes tarnanje o dra-ginji splošno, hočemo v sledečem pov-zeti nekaj zanimivosti iz Albertijevega izvečka.

Predvsem pride kot industrijska država Anglija v poštev; izkazuje pa med vsemi državami najugodnejše stanovanjske cene, in sicer za dve sobi na leto približno 178—218 K, za tri sobe 234—280 K. Delavske družine imajo na-vadno 3—4 sobe na razpolago ter pla-čujejo na leto približno 280—340 K. Ravnotako so cene živil na Angleškem nižje, nego kje drugod. Kilogram slad-korja stane povprečno 50 vin., sira 1 K, surovega masla 1 K 20 vin., kruha 35 v., govejega mesa 90 vin. do 1 K. Plače de-lavcev moremo le površno spoznati po naslednjih podatkih: zidarji služijo na leden 45 K do 48 K 60 vin., tesarji 42 K do 45 K, tiskarji 33 K 60 vin. do 40 K. Vse te številke datirajo se iz leta 1905., torej jih moramo po novejših poročilih popraviti, in sicer na zgoraj povišati, če hočemo, da odgovarjajo današnjim raz-meram. Vrhtega moramo za London in druga mesta še nekoliko višja števila v proračun vzeti.

V Ameriki so cene živil za dobro tretjino višje kakor na Angleškem in tudi stanarina je kakor 207:100, če raz-nememo pod 100 ravnokar navedene an-gleške cene. Seveda odgovarjajo viso-kim izdatkom tudi precejšnji prejemki; plače ameriških delavcev so namreč za 130 odstotkov višje, nego one angleških delavcev.

Na Francoskem je stanarina sicer za dva odstotka nižja, nego na Angleškem, zato pa plačuje Francoz živila za 18 odstotkov dražje, kakor njegov an-

gleški tovariš, ki ima poleg tega še za 25 odstotkov višjo plačo. Kljub temu pa, da dela francoski delavec za petino časa dalje, nego angleški, je še slabše plačan in njegove delovne razmere so za dobro tretjino slabše, kakor one an-gleškega delavca.

Nekoliko boljši položaj imajo nem-ški delavci. Če vzamemo kakor prej za podlago angleške razmere, je plača nemškega delavca za 17 odstotkov niž-ja, delavni čas pa za 11 odstotkov dalj-ši kakor angleški. Delavni pogoji so to-rej za četrtino slabši kakor angleški.

Za primero z avstrijskimi razme-rami naj služijo podatki, ki jih je zbrala leta 1909. zveza avstrijskih tis-karjev, ker »Board of trade« ni razisko-val avstrijskih razmer. Po kakšnih na-čelih je preiskovalo delavske razmere angleško ministrstvo in če so enaki onim avstrijske zveze, ne vem, vse-kakor pa nima dobljeni material one vrednosti, kakor bi jo imel, če bi celo delo storil en raziskovalec. Poslužuje-mo se ga v površno orientacijo, ker ni drugega pri rokah. Radi preglednosti naj slede podatki v šematični obliki in pomenjajo prve številke stanarino za eno sobo s kuhinjo, druga vrsta naj-manjšo tedensko plačo in tretja vrsta celo prehrano ene osebe za en teden. Cene so seveda v kronah.

	1.	2.	3.
1. Lvov	384—624	25—31	19—30
2. Dunaj	342	24—31	17—25
3. Černovice	300—400	20—26	14—28
4. Pulj	288—432	21—28	14—20
5. Brno	264—336	21—28	14—20
6. Trst	260—360	21—28	18—24
7. Praga	246—460	22—29	18—30
8. Gradec	240—384	22—30	12—18
9. Celovec	240—336	21—28	10—14
10. Zader	240—288	19—24	20—24
11. Ljubljana	200—300	21—28	12—18
12. Inomost	180—280	21—28	14—18
13. Trident	180—220	18—22	15—19
14. Gorica	168	20—26	14

Najdražja stanovanja ima torej Lvov, najcenejša Gorica; Ljubljana je na enajstem mestu in jo prekašajo po tej statistiki glede na ceno stanovanja le Inomost, Trident in Gorica. Po-vprečno znaša stanarina v avstrijskih mestih za eno sobo s kuhinjo letnih 313 kron, in cena za prehrano ene osebe na teden 20 K 8 vin.

Avstrija stoji torej na približno enakem stališču glede draginje kakor Francija in Nemčija, Amerika nas pa prekaša glede draginjskih cen za več kot polovico. Na izjemnem mestu je Anglija, ki si varuje svojo pozicijo s pomočjo velikega svojega bogastva in izborne trgovske politike. Da pa trpimo na kontinentu vsled draginje sedaj bolj ko kdaj prej, je deloma vzrok sedanja kriza, ki jo čutijo vse države, deloma pa politika kartelov, ki izrabljajo za-ščitno carino v škodo konsumentov do zadnjega vinarja. Mal primer naj zado-stuje. Sladkor, ki stane pri nas kilo-gram približno eno krono, prodaja sladkorni kartel na Angleško za polo-vico ceneje, ker se mora v konkurenci prilagoditi ondodnim cenam; v Avstriji pa izrabljuje, ker vsled združenja tovarn ni nikake konkurence, zaščitno carino

do zadnje meje. Kar pridelajo tovarne več kakor znaša navadna potreba, gre na fuje, četudi napol zastoj, samo da morejo v državi ceno visoko držati. Po-dobnih primerov bi naštel lahko za vsa živila in druge življenjske potrebščine.

Treba bo torej najprej dobrih za-konov zoper kartele, da ne bo šla njih pšenica tako bujno v cvet, potem bo pa bolje. Kajti dvestopetdeset pijavk — toliko šteje namreč avstrijska industri-ja kartelov — je tudi za Avstrijo in njene neobgate narode nekoliko pre-več.

Klaviolina.

Predstoječa podoba kaže klavioli-no, kombinacijo klavirja in violine v obliki v kakoršni jo izroča iznajditelj g. L. Bajde javnosti. Nepričakovano lep in poln ton se proizvaja z običajnim lokom, katerega se povleče preko strune na goslih ležečih v lični omarici. Vrh gosli tečejo navadne klavirske tipke, ki potom posebnega, enostavne-ga mehanizma pritiskajo na struno tak-o, da je vsako dislomiranje izključeno. Tremolo se obenem izvaja z lično, neznatno pripravo. Kdor pozna note in tipke, lahko v par tednih igra na kla-violini komade, za katere potrebuje goslač več let. Praktičen kulturelen po-men violine, na kateri so tudi dvojem-ke mogoče, tiči v tem, da se zamore ž njo izvajati brez posebnega truda glas-ba umetniške vrednosti posamezno in v ensamblu.

Iz dežele svobode.

Postopanje s političnimi jetniki v Portugalski. Nedavno so krožila zelo nejasna poročila po časopisju o inter-pelaciji poslanca Osorio v portugalskem parlamentu. Stvar je sledeča: Tožnik je sloviti advokat Antonio Osorio, žrtev portugalskih mogočnjakov pa je neki Antonio Ribas, ki je bil za-radi svojega monarhističnega in »jezuističnega« mišljenja obsojen na šest let prisilnega dela in deset let deportacije. Kar se je pa pred obsodbo godilo, je pa še slabše kakor pa kazen sama. Ribas je bil, ko so ga aretirali, vtaknjen naj-

prej za 14 dni v neko temno luknjo, preden so ga zaslili, kljub temu, da predpisuje portugalski zakon takojšnje zaslivanje. Ko se z zaslivanjem ni ničesar doseglo, sta vlekla dva sodna sluga ponoči Ribasa v nek avtomobil in ga odvedla v bližnji gozd. Tamkaj so ga slekli in zagrebli do vratu z zveza-nimi rokami v zemljo. Grozili so mu z revolverjem, da bi spravili iz njega kakšne tajnosti, ki jih pa ni mogel iz-povedati, ker ničesar storil in vedel ni. Služabniki pravice so mu grozili, da bo žrtev krokarjev, kakor jih je bilo že mnogo pred njim, ako ne bo ničesar iz-povedal. Z nogami so ga nato prisuvali nazaj v avtomobil ter ga odpeljali v jetnišnico, kjer so ga pa sedaj vrgli v neko podzemsko luknjo, v kateri ni bilo ne klopi, ne stola, niti ležišča, niti luči in niti zraka. Ob 9. uri so mu porinili v luknjo nekako desko, da ni spal na vlažnih tleh. Zjutraj ob 4. uri so ga že zbudili. Štiri dni ni dobil najmanjše hrane. Peti dan pa so mu prinesli ne-kako juho, ki bi jo izpil v duško, ako bi že po prvi žlici ne začutil velike bo-lečine v želodcu. Postalo mu je slabo in je pričel bljuvati, kar ga pa je rešilo pred zastrupljenjem. Toda posledice tega poizkusa so se kmalu pokazale. Ribas, ki je mož krepkega zdravja in v najboljših letih, je pričel hirati in ni mogel tri mesece ničesar drugega uživati kot samo mleko. Danes je podo-ben kostenjaku. Končno so ga odvedli iz vlažne luknje ter postavili pred so-dišče. Ko je stopil na prosto in zagle-dal zopet dnevno luč, ga je kar osle-pilo. Sicer ni izgubil vida, a postal je tako kratkoviden, da mora nositi naj-močnejša očala. Na podlagi izpovedbe ene same priče, nekega policijskega agenta karbonarijev, je bil obsojen na šest let prisilnega dela, katerega mora nastopiti kljub svojemu slabemu zdrav-ju vsled prestanih muk. Sodni zdrav-nik, ki je sam karbonar, ga je spoznal za sposobnega. Zločin, zaradi katerega je bil obsojen, je bil ta, da je skušal vplivati proti framsonski, oziroma karbonarski republiki. Gotovo je, pravi Osorio v svoji omenjeni interpelaciji, da jetnik ne bo prestal niti en mesec v kaznilnici.

ZAHVALA.

Podpisano županstvo se v imenu pogorelcov na Ježici gospodu Juriju Marenče, gostilničarju v Ljubljani, Do-lenjska cesta, najprisernejše zahvaljuje za poslanih 50 K 70 v, ki jih je naklonil našim pogorelcem. Žalostno pa je, da so se dobili ljudje in celo časopisi, ki so skušali na škodo ubogih pogorelcov preprečiti dober izid v ta namen po g. Marenčetu prirejene veselice.

Županstvo Ježica, dne 2. maja 1912.

Vilfan, župan.

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostlin in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na »Slovenca«. Agitirajte za nove naročnike!

»Nelly Rawlison in Stanislav Tar-kowski iz Port-Saida sta zbežala iz Fa-šode od dervišev in se nahajata . . .« Tu je običal in se vprašal: »Kako povedati kje?« »Kaj, Stanko?« »Nič, nič! Že vem: »nahajata se me-sec pota na vzhodu od Belega Nila — in prosita za pomoč . . .« Kadar bo vlekel veter proti severu ali vzhodu, bom izpustil take zmaje, dvajset, petdeset, sto, ti pa, Nelka, mi jih boš pomagala delati.«

»Letalne zmaje?«

»Da. In povem ti tudi, da nama za-morejo izkazati večjo uslugo, kakor de-set slonov.«

Medtem sta došla na breg soteske. Takoj je začel prestopati velikan z noge na nogo, kimati, mahati z ušesi, grgrati in ako se je poskusila Nelka za trenolek oddaljiti, je pričel spet žalostno tu-liti. Slednjič je pričela deklica tolmachi-ti »dragemu slonu«, da ne more ved-no sedeti pri njem, da mora spati, jesti, delati in gospodariti v Krakovu. On se je pa šele pomiril, ko mu je zmetala brano, katero je nanosil Kali, proti ve-čerju je pričel pa spet trobiti.

Otroka sta ga krstila tega večera: »The king«, ker je Nelka zatrdjevala, da je bil, predno je prišel v sotesko, brez dvoma kralj vseh slonov v Afriki.

XXIX.

Sledeče dni je preživljala Nelka ves čas, kadar ni deževalo, pri kingu, ki ji ni več branil odhajati, ker je spo-znal, da se deklica vedno vrača k nje-mu po večkrat na dan. Kali, ki se je

sploh bal slona, je gledal na to z veli-kim začudenjem, slednjič je pa prišel do prepričanja, da je mogočna »dobri Mzimu« očarala velikana, in pričel ga je tudi on obiskavati. King je bil pri-jazen tudi do njega in do Mee, toda sa-mo Nelka je smela ž njim storiti kar je hotela, tako da se je čez teden drznila celo pripeljati k njemu Sabo. Za Stan-ka je bilo to velika olajšava, ker je zamogel z mirnim srcem puščati Nelko pod varstvom, ali kakor se je sam iz-razil: pod trobecem slona — in je hodil brez vsakega strahu na lov, včasih pa vzel s sabo tudi Kalija. Zdaj je bil tudi prepričan, da bi jih razumna žival v nobenem slučaju ne zapustila in začel je premišljevat, kako bi jo osvobodil iz njene ječe.

Pravzaprav je že davno iznašel na-čin, toda zahteval je od njega toliko žr-tev, da se je vedno boril z mislijo, ali bi porabil to sredstvo, nato je pa od-kladal od dne do dne. Ker ni imel s kom o tem govoriti, sklenil je slednjič Nelko seznaniti s svojim namenom, da-siravno jo je imel še za otroka.

»Skalo bi bilo mogoče razvaliti s smodnikom«, rekel je, »toda za to bo treba porabiti mnogo nabojev, to je vzeti iz njih kroglice, iztresti smodnik in narediti en sam velik naboj. Ta na-boj vtaknem v najglobokejšo razpoko, ki se nahaja v sredi skale, potem pa zabijem odprtino in zažgem. Tako se mora skala razpasti na nekaj kosov in kinga bo mogoče spraviti vun.«

»Kaj pa, če bo močno počilo, ali se ne bo prestrašil?«

»Naj se prestraši!« odvrnil je Stan-ko živahno, »to me nič ne briga. S tabo seveda ni vredno, da bi govoril.«

Vendar je govoril dalje ali pravza-prav mislil glasno:

»Ako pa porabim premalo nabojev, se skala ne razvali in porabljeni bodo zaman; ako jih vzamem dovolj, nam jih ne bo veliko ostalo. Ako nam jih pa zmanjka pred koncem poti, grozila nam bo naravnost smrt. Kajti, kako bom ho-dil na lov, kako te branil v slučaju kakšnega napada? Saj vendar veš, da ako bi ne bilo te puške in teh nabojev, bi bili že davno storili smrt, bodisi od Gebhrove roke ali pa od lakote. Velika sreča je, da imamo konje, kajti sami bi ne mogli niti nesti reči, niti na-bojev.«

Nelka je pa dvignila prst kvišku in spregovorila z veliko samozavestjo: »Povedala bom kingu in king bo vse nesel.«

»Kako bo nesel naboje, če nam jih bo malo ostalo?«

»Zato nas bo pa branil . . .«

»Pa vendar ne bo streljal iz svo-jega trobca na zverine, kakor jaz iz puške.«

»Bomo pa jedli fige in velike buče, ki rastejo na drevju, Kali bo pa vedno nalovil rib.«

»Dokler ostanemo pri reki. Deževni čas moramo počakati do konca, ker bi to neprestano deževje gotovo povzro-čilo mrzlico. Pomni pa, da pojdemo po-tem na daljno pot in zamoremo zadeti na pustinja.«

»Na tako kot Sahara?« vprašala je Nelka s strahom.

»Ne, toda na tako, kjer ni rek in drevja in rastejo samo nizke akacije in mimoze. Tam zamoremo živeti samo od tega, kar jaz nastrelim. King bo našel tam travo, jaz pa antilope, toda ako ne bom imel s čim streljati, jih king tudi ne vjame.«

Stanka je res pričelo skrbeti, kajti sedaj, ko se je slon že tako udomail in tako pošteno z njimi sprijaznil, ga ni bilo mogoče pustiti in obsoditi na smrt od lakote; osvoboditi ga, to bi pa pomenilo oropati se večjega dela stre-liva, in izpostaviti samih sebe neizogib-mi pogubi.

Stanko je torej odlagal podvzetje od dne do dne in vsak večer ponavljal v svoji duši:

»Jutri najdem morda kak načrt.«

Medtem so pa prišle še druge skrbi. Najprej so v dolini ob reki Kalija straš-no opikale buče, h katerim ga je pri-peljal v Afriki znani, ne veliki sivo-zeleni ptič, imenovan bučelovod. Črni deček jih iz lenobe ni maral dovolj podkadi, vrnil se je torej z medom ob-enem tudi sam tako opikan in otečen, da je uro pozneje izgubil zavest. »Dobri Mzimu« je do večera s pomočjo Mee pulil žela iz njegove kože, potem ga je pa obkladala z zemljo, katero je Stan-ko polival z vodo. Vkljub temu je zju-traj izgledalo, da nesrečni zamorec umira. K sreči je skrbna postrežba in njegova silna narava premagala ne-varnost; ozdravil je pa šele čez deset dni

(Dalje.)

Dr. Šusteršič v avstrijski delegaciji.

Naša delegacija je zborovala v znamenju južno-slovenskega vprašanja. Takorekoč nič drugega se ni obravnavalo v nji, kakor hrvaško brezpravje in ni ga bilo delegata, ki bi bil le količkaj poizkusil braniti Madjare. Čulo se je, da je bil za govornika v ta namen zapisan Schönburg, da se je pa dal črtati, ko je videl, kako bi bil osamljen. Nihče ne more utajiti dejstva: Simpatije do madjarske državne ideje so ugasnile, pomen našega naroda se je pa dvignil pred celo Evropo. Ni še dolgo, kar se je govorilo o nas samo kot o svinjskih pastirjih, o neznatnih narodnih drobcih brez veljave, brez bodočnosti, danes je vprašanje bodočnosti našega naroda v ospredju velikih državnih vprašanj. In pribijmo še to: Veliko, vodilno ulogo v naši državni polovici v tem vprašanju imamo Slovenci. Kdo je to dosegel? Liberalni pigmeji vedo tako dobro kot mi, da se je to zgodilo brez njih, preko njih, v boju z njimi in njihovo bedasto politiko. S. L. S. in nihče drugi stoji tu v ospredju.

Včerajšnja delegacijska seja je dosegla v dr. Šusteršičevem govoru svoj višek. Poslušali so ga napeto vsi; vladal je mir, kakor smo ga redko vajeni ob parlamentarnih govorih in z mirom pazljivost. Samo eden je hotel bagatelizirati ta govor, a se je osmešil. V levem kotu poleg predsedniške tribune je sedel poleg Berchtolda stari Bilinski. Delal se je, da govori z njim, pa Berchtold ga ni poslušal in Bilinskemu samemu se je poznalo, da mnogo bolj nego nemirno premikajoče se ustnice, delajo pri njem ušesa. Slabo je opravil ta mož v letošnjih delegacijah.

DR. ŠUSTERŠIČEV GOVOR.

Deklica z darovi in kvaražugon.

Izvajanja ministra zunanjih reči imajo dva dela. Prvi, obširnejši kaže nepričakovan in neverjeten optimizem, češ, da imamo na svetu same zaveznike in prijatelje, in nobenega nasprotnika. Drugi del pa silno nelogično zahteva, naj se pomnoži naša armada.

Optimizem nima nobene stvarne podlage. Kaj naj rečemo k temu, če se menda izvrstno razmerje z Italijo utemeljuje s sožalno brzojavko, kakršnih je ob vsaki žalostni priliki na ceste. Notranja vrednost te sožalne brzojavke je na ravno tisti višini, kakor prijazni časnikarski članki, ki so jih izzvale ministrove besede v Berlinu, Rimu in Parizu.

Svetovni mir ni odvisen od prijaznih nosilcev raznih državnikov, marveč samo od notranje sile dejstev. Med prvim in drugim delom ministrovih izvajanj je brezdvojbe notranje protislovje. Prvi del velja pač manj delegaciji, nego zunanjim državam, katerim se daje prijaznost. Minister je deklica iz tujine, ki deli darove, temu cvetja, drugemu sadja. V drugem delu, ko se obrača do delegatov, je pa naenkrat Nestor Kvaražugon, ki nas svari, naj pazimo na nevarnosti, ki preže na nas.

Laško - turška vojska.

Minister ni tako naiven, da bi nas imel za tako naivne, da bi mislili, da

imamo samo zaveznike in prijatelje. Sam je prepričan, da vemo, kako že dolgo mednarodne razmere niso imele v sebi toliko nevarnosti kakor danes. Po mednarodnem morju plovejo ledeni gore. Kdo pa more zapreti oči pred nevarnostjo, ki jo ima laško - turška vojska. Danes je boj že omejen; ko so pa pred kratkim počili prvi streli proti dardanelskim trdnjavam, je bil to evropski dogodek; v živo so bile zadete koristi nevtralnih sil. Dardanele se zdaj odpro. Toda nobenega jamstva ni, da se zopet zapro. In kdo nam je za poroka, da ne napadejo Lahi danes ali jutri evropske Turčije? Italija je s svojim Tripolisom v zadregi; končno bo morala prezreti razne ozire; potem smo pa v nevarnosti, da ne začne gorati na Balkanu, torej pred našimi vratmi.

Rusija.

Posebno ugodne torej niso naše razmere, tudi z zunanji državami ne. Ruski minister Sasonov je bil hladan do dna srca, ko je govoril o Avstro-Ogrski, o Italiji pa ljubezni poln in gorak. Ne gre tu, da se izpremeni gališka politika zato, da se zblizamo Rusiji. Če bi to kaj pomenjalo, potem bi morali tudi mi vprašati, ali moremo s svojega stališča prenesti to, kar dela Rusija proti Poljakom. Ta vprašanja morajo ostati izven razgovora. Rusija je s svojega stališča ravno tako navezana na naše prijateljstvo, kakor mi na rusko.

Vsled mednarodnih nevarnosti je za nas najvažnejše naše lastno oborožjenje. Sem štejemo število vojakov, pušk, kanonov, vojnih ladij in zdaj tudi balonov in aeroplanov; še mnogo bolj je pa treba tu notranjega reda, zadovoljnih narodov in njihovega državi zvestega mišljenja.

Bosensko vprašanje.

S tem prihajam do jugoslovanskega vprašanja in zahvaljam gospode, ki so se s toplim zanimanjem popečali z njim. Pomnimo: v tem času, ko preti nevarnost balkanskega vprašanja, še nismo rešili bosenskega vprašanja. Naiven praznovrec je, kdor misli, da se je to že zgodilo z aneksijo. Bosensko vprašanje se mora brž rešiti ali po naši državi, ali proti nji. Dogodki hite drug za drugim in v nevarnosti smo, da zopet ne pridemo prekasno. Bilinski je razvil v ogrskem odseku nekaj program, ki bistveno pravi, naj Bosna ostane sama zase. Osamljena, kakor je danes, pa ne more ne živeti, ne umreti; samo vegetirati more in čakati, da se ji omogoči življenje. Rešiti se pa mora to samo v dveh smereh: Bosna se mora združiti ali s Hrvaško, ali pa s Srbijo.

Nasilje na Hrvaškem.

Hrvaško tisočletno ustavo so pač madjarski oligarhi s silo že prej silno zmanjšali; vendar pa je in ostane dragulj za vse južne Slované v monarhiji. V tem smo vsi solidarni. Naj se nihče ne moti: ko tepejo Hrvaško, čutimo ta bič vsi južni Slovani do zadnjega pastirja v naših gorah. Brutalni napad na hrvaško ustavno življenje prihaja ob času, ko stopa južnoslovansko vprašanje na dnevni red, in sicer brez vsakega vzroka. Govori se o pravici v

sili. Ogrski ministrski predsednik se drzne govoriti o tem. To je zasmeh in zasramovanje. Druge pravice v sili ne poznam, nego pravico braniti se v sili, silo uporabljati proti krivični sili. Kje je pa bila kaka krivična sila, ali sploh kaka sila na Hrvaškem? Red, mir, zakonitost je vladala tam. Niti ena šipa se ni ubila; nič se ni zgodilo, da bi se ustreglo želji ogrskih mogočnikov in uprizorilo kaj kravalov. Vladale so tam zakonite razmere, kakršnih bi si morali v Avstriji le želeči, ko je prišel dekret, ki postavlja kraljevega komisarja, češ, da napravi red. To je taka pravica v sili, kakor jo ima volk do ovce, ki jo je pastir zapustil.

Koalicija.

Tudi politične razmere na Hrvaškem niso bile take, da bi bil celo s strogega unionističnega stališča ogrskih oligarhov potreben kak izvanreden ukrep. Na Hrvaškem se je ustanovila hrvaško-srbska koalicija, ki se je postavila na unionistično stališče, na temelj hrvaško-ogrške nagodbe iz leta 1868. In le zahtevala, naj se ta pravično izvršuje. Toda madjarski oligarhi so hoteli preobrniti hrvaško ustavo. Za to jim gre, da bodi sabor odgovoren banu in ne banu saboru. Bani so pa zahtevali na ti podlagi vse, kar so jim nalagali njihovi gospodarji na Ogrskem. Tega niso mogli odobravati Hrvatje in zato je prišel nadnje kraljevi komisar.

Trializem.

Da se ta poizkus opraviči, se govori o trializmu. Čudno je to, da o trializmu prijetelji le malo, nasprotniki pa mnogo govore. Skupni minister se vsak takoj, ko ima dekret svojega imenovanja v rokah, pred ogrskimi oligarhi zapriseže proti trializmu vkljub temu, da imenujejo trializem blodnjo, sanje, neumnost. »Neue Freie Presse« je v današnjem članku celo rekla, da se pravi govoriti o trializmu, zlivati vodo v sito; sama je pa tudi v tem članku nekaj hektolitrov vode zlila v sito. Trializem je blodnja, sanjarija. In vendar se proti njemu zaprisegajo ministri in pošilja se kraljevi komisar na Hrvaško. To mora vzbujati razne misli tudi manj izobraženemu človeku.

Cuvaj.

Na Hrvaškem, gospodari Cuvaj z modrostjo pandurja in z brutalnostjo briča v kraljevem imenu. Časi so resni! Kakšna morajo biti čustva v hrvaških središčih, ko vidijo, da danes njihovo domovino v kraljevem imenu tlačijo tisti, proti katerim so morali svoj čas s svojo zvestobo braniti kralja. Zvesti se žrtvujejo, da bi se nezvestim ustreglo. Spominjamo se nesrečnega kralja, ki se je ob šumnih pozdravih ljudstva pokril z jakobinsko kapo, ki je pa kmalu potem ob šumni zadovoljnosti ljudstva izgubil svojo glavo. Dandanes ta reč ni tako nevarna; godi se brez krvi. Glej Norveško!

Ogrski nameni.

Kakšno zahvalo pa ima sivi kralj za to, da so mu izvalili dekret kraljevega komisarja: Ko je grof Stürgkh odgovoril na znano interpelacijo v državni zbornici, so ogrski listi v odgovor pisali: Kako si upa minister kritikovati to, kar je kralj naredil?

Ogrski oligarhi hočejo namenoma v dobrem hrvaškem ljudstvu zanetiti sovraštvo zato menda, da bi postavili prestol edino na »zgodovinsko zvestobo« Madjarov. Prestol naj bi postal njihova žoga. Kje je tu, ko gre za najvišje interese dinastije in monarhije, minister zunanjih reči in cesarske hiše?

Berchtold in Bren.

Svoj čas je živel Bren, ki je vrgel svoj meč na tehtnico. Grof Berchtold nima meča, in ko bi ga imel, bi nam ne imponiral, ker ni vojščak. Ima pa portfelj. Zakaj ni imel toliko poguma kakor avstrijski ministrski predsednik, ki je branil resnico in pravico? Grof Berchtold pa nima proti krivicam na Hrvaškem nobene besede. Zdi se, da nekatere ministre tare blede strah pred ogrskim parlamentom, ki je po svoji sestavi glede na zaostalo volivno pravico eden najmanjvrednih parlamentov v Evropi, ki ga je oberst Fabricius z enim migljajem razgal. Od tega oligarhičnega parlamenta, ki predstavlja samo neko kliko, je treba apelirati na dobro, zvesto ogrsko ljudstvo, s katerim se bomo lahko dogovorili. Grof Berchtold ne stori nič, dasi nam je nasilje na Hrvaškem v večjo škodo, kakor kaka izgubljena bitka.

Bulgarski protest.

Hvalil je Bulgarijo. Morda ga bo torej zanimalo, kako sodi Bulgarija o nas. Včeraj sem dobil iz Varne sledeče poročilo, ki ga, vestno prevedenega, tukaj prečitam.

»Mi meščani iz Varne, brez razlike političnega prepričanja, v velikem številu danes 15. (28.) aprila zbrani v salonu »Črnomoškega junaka« v svrhu protesta proti diktaturi na Hrvaškem, sklenemo z ozirom na to, da ima

1. suspenzija hrvaške ustave od strani ogrske vlade za cilj uničenje slovanskega duha, svobode in hrvaškega materinega jezika v tej posestrimski zemlji;

2. da je tako suženjstvo in zatiralna politika države, ki hoče biti pravna, urejena in kulturna, popolnoma nevredna;

3. da naše prosvetljeno stoletje takega brutalnega režima in odredb v Evropi ne dopušča, zlasti ne proti životvornemu in visoko kulturnemu narodu,

sledeče:

1. protestujemo najodločneje pred izobraženim svetom proti mažarskemu pritisku na Hrvate in proti brezpravnosti v Avstro-Ogrski;

2. izražamo svoje najtoplejše simpatije hrvaškemu bratskemu narodu v teh zanj tako težkih dneh in mu želimo odločnosti v boju in popolno zmago v njegovih narodnokulturnih težnjah;

3. pooblašamo prezidij, da to resolucijo najširji javnosti izroči.

(Slede podpisi predsedstva in tajnikov.)

Skrajni čas.

Avstrija je bila poklicana rešiti nemško vprašanje. Ni ga rešila, rešilo se je pa proti nji. Avstrija je bila poklicana rešiti laško vprašanje. Ni ga rešila; rešilo se je pa proti nji. Avstrija je danes poklicana, da reši jugoslovansko vprašanje. Usodno je, ali se bo rešilo po nji, ali proti nji. Naj se ne zamudi dano trenutje, sicer bo prepozno. Jugoslovani!

Use sorte.

Oh, kulkat se spounem na ta stara štarija na forštat pr Jernej in na tiste percjone, ke sa se dubl soje čase u te štari. Tu t je prnesla kelnarca na miza rospatli, de je kar ukulnukul mahu čez talar dol. Sevede sa bli tu še druh časi. Dondons je mende tud u štari pr Jernej use drgač; zdej sa slab časi in dragina je pousod, zatu sa percjoni majnš in zatu je treba usak krajcer desetkat ukul ubrnt, predn se ga vn izda. Du tega spuznajna je pršou tud iblansk žepan gespud dohtar Taučar in reku, de mu je žou kar ma las na glau, de je sedmem delucem pr mestnem vrtnar nhne plače za trideset krajcerju na dan prbulšu, ke sa že tku navajen stradat

ket ribnšk kojn in se jh iz tem sam crkla, interesa pa tku ud nh nimaja leberalci nubenga, ke nimaja vuliune pravice, za agetatarje sa pa tud prenarodn. Kar uma ud zdej za naprej gnarja vn dal, morma useli vedet, de uma mel ud tega tud kašn nuc. Če se enga rotuškega pejomtarja nardi za svetnka, če se mu prou na svet u glau, tu je neki družga; tu že mi vema zakaj. Tku je guvoru in mislu gespud žepan, ke sa ga bumbardiral druh mestn deluci in tli, de se jm tud ene par pešk na dan prbulša.

»Nubenga ficka na dama več vn,« je gespud žepan še pusebi poudaru, »in če u tou ta al pa un ubčinsk svetnk — sevede leberaln ubčinsk svetnki sa tle vn izuzet — mt za tega al unga kašn prbulšk, u mogu gnar kar u rok iz saba prnest, drgač se u usak pud nusam ubrisu.«

Iz tega se vn vid, de s je gespud dohtar Taučar dragina hedu h src uzeu in de u zavle tega tud na use pretege šparu; sam škoda, de se leberaln ubčinsk svetnki nečja pu sojmo kumandante rihlat in ga ubogat. Enmu tu ni prou, drugmu spet kej družga ni prou, in tku delaja gespude žepane same prglauce. Gespud ubčinsk svetnk Franketa, drgač desna roka gespuda žepana, se je kar naenkat zmislu, de je pred negava štacuna iz pregrobmu šodram pušodran. Ja, al misl ta člouk, de u šou gespud žepan in mu pustu ukul štacune iz meleukram putrest, de u hodu lohka lizat in se sladkat pu fajrant?

Na u nč, gespud Franketa! Za naša rotuška beračija je še prefajn pušodran. Sodr kušta gnar. Gespud žepan dohtar Taučar s še preveč ceste h src žene; pu Krakru zdej že ud tistga časa, kar je prefeteru kurje učesa na noge, ceu čas praskaja deluci cesta, tku de sm jest že mislu, de je gespud žepan-naroču tem delucem, de morja tam grabn nardit in Gradašca naraunast iz Sava zvezat, kokr je tist Panama kanal. No pa sm se motu. Za kanale gespud žepan ni pusebn unet, tu veja Udmatčani; ke pu kanaleh se sam pudgane redeja, nč družga; ampak kokr m je en deluc, ke sm ga prašu, za kua že ceu mesc tista cesta drgmeja in praskaja, ta reč ekspleceru, jm je le gespud žepan zašafu, de morja tulk časa praskat pu cest, de ja uja skuznskus izpraskal in pršli pr Amerik vn; tku de uja lohka Krajnci, ker špekuleraja jt u Amerika, šli lohka kar skus ta lukna in jm na u treba pu muri sojga žeulejna vagat in se u navarnast pudajat.

Iz tem je pukazu gespud dohtar Taučar, de ma srce za ludstu; de b mogu jt pa glih usakmu pusebi na roka, kokr kašn šinkuc, tu pa tud na more. Sevede, gespud Štefe b rad naredu iz Iblane kar kašne ta male nebesa, pa tu je navarn in lahkumišen. U Iblan je že tku zadost velika dragina, če b se pa Iblančanem tku dobr gudil, kokr pugerva gespud Štefe, b pa use u Iblana drl in tku b ratala u Iblan še več dragina in b rotušk svetnki še teži izhajal. Le use, kar je prou, gespud Štefe. Le

nekar nej na uja preveč sitn, če ne jm uja redehteri ud ta »Sluvenškega Naruda« spet začel kašne kuleščke punujat, ke jh maja sami nek velik preveč, zatu pa tak reputajne u ta »Sluvenskmu Narudu« in tak šunder usak dan. Tu delaja use sam tist kuleščki, ke jh maja gespudi preveč; ke maja pa že usi leberalci usak pu ene par kuleščku preveč, jh nima »Sluvenšk Narud« med sojem prstašem nekamer več za udat; zdej je pa tak punujanje iz nim in tak judusk usilvajne. Ampak en pametn člouk s iz »Naruduveh« in useh leberalneh kuleščku še glihe na stri in je iz sojem, kar jh ma, zaduvalen. Leberalci nej pa iz sojem kuleščkem, kulkr jh maja preveč, le sami brenčaja; mi sma tega brenčajna že tku navajen, de ga še na šlišma in nas na more u našem delvajn prou nč motet, ampak gre use tku lepu gladku naprej, kokr kašna dobra ura; leberaln šunder pa naše ldi le dram, de ker na zadremle, in zatu sma mu kulkr tulk hvaležn. Astn, le še naprej ruputejte iz sojem kuleščkem, dokler se vam na uja tku ubnucal, de se u use skp ustaul.

Pu pravic rečen: men se zdeja leberalci glih tku, ket kašn vrvar, ke štrike dela. Leberalci tud nuč in dan pu štarijah in na cestah pleteja štrike za Sluvenška Ludska Stranka, pr tem pa lepu mašeraja ritnsk, rakuva pot, kokr vrvari. Le tku naprej, gespudi leberalci! Vaša pulitka na more nubenmu glih velik škodvat, ta nar mn pa

Boltatuma Penet iz Kudeluga.

slovani gledajo polni pričakovanja, — ne v zaupanju, ker za zaupanje ni prav nobenega vzroka, — kaj pride. Grof Stürgkh je izpregovoril v avstrijski zbornici besede, ki so bile dejanje. Ministrski predsednik, ki tako govori, vé in računa s tem, da tarpejska pečina ni daleč. Taka beseda je dejanje. Mi to vemo, a hrvaško ljudstvo tega ne vé in hoče videti dejanja.

Ob teh razmerah mi ni mogoče glasovati za provizorij.

Občinski svet ljubljanski.

ima redno sejo v torek, dne 7. majnika 1912 ob 8. uri popoldne v mestni dvorani.

Dnevni red:

A. Javne seje:

I. Naznanila predsedstva.

II. Odobrenje zapisnika zadnje seje.

III. Personalnega in pravnega odseka poročila: o samostalnem predlogu obč. svet. Detele ter dopisu županovom glede imenovanja častnih meščanov; o dopisu kuratorija mestnega deklisnega liceja glede spremembe licejskega statuta; o prošnji Matije Maliča za zagotovitev vsprejema v občinsko zvezo ljubljansko; o prizivu U. Zupanca in salezijanskega zavoda na Rakovniku proti odloku mestnega magistrata glede Rakovniške ulice; o izvolitvi zastopnika mestne občine v deželno zvezo za tujski promet.

IV. Finančnega odseka poročila: o dopisu županovom glede prispevka za zgodovino domačega c. kr. pehotnega polka št. 17; o prošnji »Österr. Bühnenverein« na Dunaju za podporo; o prošnji akademičnega društva »Ilirije« v Pragi za prispevek za nagrobni spomenik Janu Legu; o prošnji pripravljalnega odbora za IV. jugoslovansko umetniško razstavo v Belgradu za prispevek; o prošnji Petra Šterka za nadaljno prepustitev potresnega posojila; o prošnji Ivana Liningerja za izbris zastavne pravice glede potresnega posojila; o računskem zaključku in bilanci »Kreditnega društva mestne hranilnice« za leto 1911; o prošnji »Dramatičnega društva v Ljubljani« za izredno podporo.

V. Stavbnega odseka poročila: o dopisu mestnega magistrata glede nujnih poprav v mestnem kopališču Kolesiji; o dopisu mestnega magistrata glede poprave cesarskega paviljona v Mestnem logu; o prošnji Andreja Šarabona za spremembo regulacijskega načrta za Ahacljevo cesto; o prošnji Valentina Acceto za spremembo regulacijskega načrta na Trnovskem pristanu; o prošnji Franceta Kandare za razdelitev njegove parcele št. 185/2 kat. občine Karlovsko predmestje na stavbišča; o samostalnih predlogih občinskega svetnika Likozarja glede parcelacije mestnega travnika ob Dolenjski cesti na stavbišča; glede naprave pisoarja ob Karlovškem mostu; glede razpisa del za most na Prulah; glede poprave trotoarjev v Florijanski ulici; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Jegliča glede zveze Komenskega ulice z Ilirsko ulico; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Marinka glede regulacije Martinove ceste; o samostalnih predlogih obč. svetnikov Rötthla in Smoleta: glede preureditve mestne kopelji v Kolesiji, glede delne regulacije Emonske ceste, glede delne regulacije Kolesijske ulice, glede delne regulacije Karunove ulice, glede naprave brvi čez Gradašico pri Zeljarski ulici; o samostalnih predlogih občinskega svetnika Smoleta glede naprave pralnih stopnjic ob Gradašici, glede trebljenja jarkov v trnovskem predmestju, glede regulacije Jeranove ulice; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Kosa glede dohodov k regulovani Ljubljani in Grubarjevemu kanalu; o prošnji »Gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj« za napravo perišč in dohodov k Ljubljani in Grubarjevemu kanalu; o prošnji Josipa Flereta in drugov za napravo stopnjic k Grubarjevemu kanalu v stiku Streliške in Grubarjeve ceste.

VI. Policijskega odseka poročila: o poročilu gasilnega in reševalnega društva o delovanju v I. četrtletju 1912; o prizivu G. Jaklja radi predpisa pasjega davka; o samostalnih predlogih občinskih svetnikov Rötthla in Smoleta glede dobave ledu na »Kernu«, glede prepovedi kopanja na »Pasjem brodu«; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Štefeta glede policijske stražnice na Dolenjski cesti.

VII. Šolskega odseka poročilo glede zgradbe novega poslopja za III. mestno deško ljudsko šolo.

VIII. Direktorija mestne elektrarne in vodovoda poročila: o prošnji splošne avstrijske družbe ozkotirnih železnic na Dunaju za premembo voznega reda cestne električne železnice v Ljubljani ter o reviziji tarifov te železnice; o samostalnih predlogih občinskega svetnika Likozarja glede upeljave vodovoda in razsvetljave Orlove ulice, glede napeljave vodovoda na Barje; o samostalnih predlogih občinskega svetnika Smoleta glede električne razsvetljave v Kolesiji, glede električne razsvetljave na Zeleni poti; o dopisu mestnega magistrata glede električne razsvetljave Delarnske ulice in Ceste na Kodeljevo.

IX. Samostalni predlogi občinskega svetnika Franchettija glede tržnih razmer; občinskega svetnika Jegliča: glede uravnave jarka na Zaloški cesti, glede cestnih prelazov; 3. občinskega svetnika Reisnerja glede trotoarjev ob Marije Terezije cesti in cestnega prelaza preko te ceste; občinskega svetnika Štefeta: glede pobiranja užitnine od Barjanov, spadajočih pod mesto; glede oprostitve Barjanov od užitnine v slučajih, kadar koljejo za silo; glede napeljave Peruzzijskega studenca na Barju skozi Črno vas; glede zveze ceste skozi Črno vas z Opekarsko cesto; glede premostitve Galjevice; glede razpisa nagrad za najlepše s cvetjem okrašena okna in pomole.

B. Tajne seje:

I. Naznanila predsedstva.

II. Odobrenje zapisnika zadnje seje.

III. Personalnega in pravnega odseka poročila: o raznih personalnih zadevah uradnikov in uslužbencev mestnega magistrata; o prošnji za razpisani dve mesti cesarja Franca Jožefa ustanove za realce; o dopisu c. kr. davčne administracije glede imenovanja zapupnika za sodelovanje pri prireditvi osebnih dohodarine; o disciplinarni zadevi nekega uradnika Mestne hranilnice.

IV. Finančnega odseka poročila: o ponudbah za dobavo tiskarskih in kamernetiskarskih del za leto 1912., 1913. in 1914.; o prošnji četvero vdov mestnih uslužbencev za zvišanje vdovnine; o prošnji nekega uradnika mestnega magistrata za bolniško podporo; o prošnji nekega uslužbenca mestnega magistrata za bolniško podporo; o prošnji policijske straže za nadaljno prejemanje izredne doklade.

V. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročila: o letnem računu mestnega užitninskega zakupa za leto 1911.; o prošnji preglednikov mestnega užitninskega zakupa za zboljšanje službenih razmer; o samostalnem predlogu občinskega svetnika dr. Zajca glede regulacije plač uslužbencem mestnega užitninskega zakupa; o samostalnem predlogu občinskega svetnika Kosa glede pobiranja užitnine na kolodvorih.

VI. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

Tudi včeraj zmagali na Dunaju krščanski socialci.

Včeraj so se končale na Dunaju letošnje nadomestne občinske volitve, ki so dokazale, da Dunaj kljub lanskim slučajnim junijskim državnoborskim volitvam ostane krščansko-socialen. Zmagali so tudi včeraj pri ožji volitvi I. razreda v okraju Neubau krščanski socialci in sicer je dobil krščansko-socialen kandidat Teodor Daberkov 730, judovski liberalci pa 640 glasov.

Razne stranke so po dokončanih letošnjih dunajskih občinskih volitvah takole porazdeljene: 132 krščanskih socialcev, 10 judovskih liberalcev in 3 krščansko-socialni odpadniki (Silberer, Hraba in Stahlich). Tisti krščanski socialci, o katerih so liberalci in soc. demokrati mislili, da jih ob občinskih volitvah položijo v mrtvaško krsto, so ostali mladeniško-živahni in imajo v dunajskem občinskem svetu štiripetinsko večino. Vlogo političnih mrličev bodo pa v dunajski občinski upravi predstavljali zastopniki judovskih liberalnih ljudskih izkoriščevalcev in njih ponižnih zaveznikov socialnih demokratov.

Poraz socialnih demokratov v Ameriki.

Iz New-Yorka poročajo o porazih socialnih demokratov. Socialnodemokrati sijaj torej ni dolgo trajal. V Milwaukeeju kakor tudi Butteju v Montani in Flintu v Michiganu, ki so bile najponosnejše trdnjave rdečkarjev, so pri volitvah vrgli dosedanjo socialnodemokratsko mestno upravo, ki je v svojem dveletnem obstoju jasno pokazala, kaj zmore in kaj ne zmore. Emil Steidel, dosedanji župan v Milwaukeeju,

je propadel s celim svojim kabinetom vred pri zopetnih volitvah ter so imele združene meščanske stranke 13.000 do 16.000 glasov večine nad socialnimi demokrati. Na njegovo mesto sta stopila dr. Gerhard in A. Bading s skoro izključno meščanskim mestnim svetom. Socialni demokrati niso mogli nobene svojih obljub, ki so jih storili pred volitvami, niti približno izpolniti. Davčni vijak, o katerem so obljubovali, da ga bodo odvihli, so privijali bolj kot se je kdaj prej, mestni dolg se ni zmanjšal, temveč se je zvečal za milijon dolarjev in vojska brezposelnih, ki bi morala popolnoma izginiti, je vedno naraščala. Poleg tega pa tudi Steidel niso zaman dolžili, da je ustanovil marsikako novo službico, samo da je mogel spraviti kake svoje sodruge h koritu. Vsekakor pa je ves Wisconsin trdno odločen, da ne bo več za poizkusnega kunca socialnodemokratske nesposobnosti, kajti njegov deželni zbor se peča sedaj z novim zakonskim načrtom, po katerem bi se morale meščanske stranke pred vsakimi mestnimi volitvami sporazumeti glede skupne kandidatne liste. Kak nesporezum se bo skušal torej v bodoče uradno odstraniti. Novi župan je torej mogel s polno pravico reči: »Milwaukee je zopet čist. Mi smo sramota, ki je ležala nad nami zadnje dve leti, odstranili in pokazali svetu, da nismo nobeni socialni demokrati in anarhisti.«

Vojska v zraku.

Delegati, avstrijske in ogrske delegacije, so si ogledali na vabilo vojnega ministra vojaško letališče pri Dunajskem Novem Mestu, ker hoče naša vojna uprava tudi ustanoviti po zgledu drugih držav zračno brodogradnjo, vojsko v zraku. Želja konkurirati s ptičji in letati po zraku, je tako stara, kakor je človeški rod. Iznajdba zrakoplovov je omogočila, da se je človek dvignil v zračne višave. Vsako iznajdbo človeškega uma pa porabljajo v vojski, zlu, ki se ne da odpraviti. Zrakoplove so pričeli rabiti tudi v vojski. Že leta 1859 so Francozi z zrakoplovom poizvedovali, kje da stoje avstrijski vojaki. Nekateri vojaški pisatelji trde, da so Lahi in Francozi le zato našo armado premagali, ker so zrakoplovci poročali, kje da stoje Avstrijci. Ko so Nemci leta 1870/71 porazili Francoze in oblegali Pariz, so Francozi z zrakoplovi vzdržali zvezo med Parižani in zunanjim svetom. Zrakoplovna veda je pa napredovala. Danes imamo že zrakoplove, ki se dajo voditi. Imamo pa tudi letalne stroje, aeroplani jim pravijo, s katerimi se strašno hitro leta po zraku. V sedanji laško-turški vojski imajo aeroplani že veliko važnost. Še večjo bodo pa imeli, če se spopadejo moderne države. Kakor danes na morju računa na zmago tista država, ki razpolaga z večjim in boljšim brodogradnjem, tako bo odločevala v bodoči vojski tista država, ki bo imela večje in boljše zračno brodogradnjo.

Takoj, ko se bo vojska pričela, že tisti dan, ko bo napovedana, bo lahko močnejše zračno brodogradnjo oviralo mobilizacijo, ker bodo iz letalnih strojev in iz zrakoplovov razstrelili železniške mostove. Da, zračno brodogradnjo bo celo lahko porušilo trdnjave in važne vojaške točke, pristanišča in napadlo tudi glavno mesto. Zmagal bo v bodoči vojski tisti, ki bo razpolagal z močnim zračnim brodogradnjem. Zrakoplovci in letalci bodo doznali, kako da so razvrščene sovražnikove armade. V vojski pa zmaga tisti, ki ve, kako da je razvrščen njegov sovražnik in ki to boljše ve, kakor ve sovražnik, kako ima on svoje armade razvrščene.

Naš vojni minister Auffenberg se je pečal v delegacijah z zračnimi brodogradnjami. Francozi so določili leta 1912, da izdajo za svoje zračno brodogradnjo 22 milijonov frankov. Koncem letošnjega leta bodo imeli 400 letalnih strojev in 15 motornih zrakoplovov. Nemčija je imela koncem leta 1911 nad deset zrakoplovov, ki se lahko vodijo in 48 letalnih strojev, nemška mornarica ima 10, zasebniki imajo 100 porabljenih letalnih strojev. Rusija ima 70 aeroplanov in 12 zrakoplovov, ki se dajo voditi. Rusija je določila za nabavo aeroplanov letos 2 milijona rubljev. Italija ima 7 vodilnih zrakoplovov, 3 v Afriki in 30 vojaških letalnih strojev. Laško vojno ministrstvo pa razpolaga za izpopolnitev brodogradnjo v zraku leta 1910/11 in leta 1911/12 s 15 milijoni lir. Prostovoljno so pa že Lahi tudi lino miliona lir zbrali za izpopolnitev svojega zračnega brodogradnjo. Na Angleškem se peča poseben odsek zbornice z napredki glede na zrakoplovstvo. Angleži so dovolili za svoje zračno brodogradnjo letos 9 milijonov kron.

Vojni minister je nato govoril o našem zračnem brodogradnjem in izjavil, da

mu je tesno pri srcu, ko o tem govori. Imamo dva majhna zrakoplova, ki se lahko vodita, a eden zdaj ni niti rabljiv. Tretjega zdaj šele preizkušajo. Glede na letalne stroje stojimo tudi jako slabo. Imamo jih 12, če so pa tudi v vojski porabljivi, rajši molči. Pohvaliti mora le naše »Etrich« monoplane in pa kolosalno predrznost naših vojaških pilotov. Mi se še učimo. Sredstva so bila majhna in tudi letos zahteva za naše zračno brodogradnjo naša vojna uprava samo 680.000 K, kar komaj zadošča, da se nadaljujejo šolski poizkusi.

Poročilo vojnega ministra nam kaže, da smo glede na vojsko v zraku nasproti drugim državam zelo zaostali, kar bi bilo lahko v slučaju kake vojske za nas usodepolno!

Laško-turška vojska.

Bitka pri Homsu.

Lahi poročajo: Pri Homsu je napadel 2. majnika general Raisoli ob 4. uri 45 minut zjutraj Lebdo, ki so jo branili številni nasprotniki. Boj je bil zelo hud. Ob 6. uri 20 minut so Lahi zasedli Lebdo. Sovražnik, ki je izgubil 300 mož, je pobegnil. Major di Giorgio de Mergheh je zadržal sovražnike, ki so hoteli svojim tovarišem v Lebdo na pomoč. Lahi so izgubili enega častnika in 7 vojakov mrtvih, ranjeni so bili 3 častniki in 51 vojakov.

Nova operacija laškega brodogradnjo.

Laški državni poslanci zatrjujejo, da nameravajo Lahi s svojim brodogradnjem napasti in zasesti otok Rhodos. Lahi so zdaj prerezali zadnji kabel, ki veže Turčijo s turškimi otoki.

STRAŠNE POVODNJI V SEVERNI AMERIKI.

200.000 ljudi brez strehe! — Vtonilo pet oseb.

Veletok Mississippi je porušil nasip. Voda je preplavila obrežje in doline. Brez strehe je 200.000 ljudi. Železniške družbe odpošiljajo posebne vlake, da se rešijo ljudje in živina. Kolikor je do zdaj znano, je vtonilo pet oseb.

Glasba.

P. Hugolin Sattner: Šmarnice.

13 pesmi za mešani zbor, deloma z orglami. Drugi pomnoženi natis. V Ljubljani 1912. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena partituri 3 K, posebnim glasovom 50 h. — »Cerkveni glasbenik« piše: »P. Hugolinove Marijine pesmi spadajo brezdvomno med najlepše, kar jih imamo v domači cerkvenoglasbeni literaturi. O sedanji zbirki pa moramo pripomniti, da jih je g. skladatelj večinoma še nekoliko ogledal; deloma melodično zaokrožil, deloma harmonično napravil še bolj zanimive nego so bile prej. Tisk in zunanja oprema krasna.«

Društva.

— »Slovenska Straža« je priredila pretekli teden dobro obiskano predavanje na Dobrovi pri Ljubljani. — Vršilo se je tudi v Šiški zanimivo skioptično predavanje. Oba predavanja je vodil tov. Leopold Puhar iz Ljubljane.

— Slomškova zveza. Ustanovni shod litijske podružnice, bode dne 9. maja v št. Vidu pri Zatični. Dnevni red: Ob deseti uri sveta maša, na to zborovanje v šoli in po zborovanju skupno kosilo.

— Ligojna pri Vrhniki. V nedeljo 5. maja se vrši v Veliki Ligojni o priliki blagoslovljenja nove šolske zastave veselica s sledečim sporedom: 1. Petje: »Slovensko deklet«. 2. Deklamacija z živo sliko: Večna luč. 3. Petje: »Planinarica«. 4. Igra v dveh dejanjih »Sirotek«. 5. poje in igra šolska mladina. 6. Petje: a) Kimovec: »Venček narodnih pesmi; b) Ferjančič: »Šivilja«. 6. Šalorigra v dveh dejanjih: »Pri gospodi«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. — Ker se bo čisti dobiček prireditve obrnil deloma v pokritje stroškov za novo šolsko zastavo, deloma za nabavo novih kulis, prosimo množično udeležbo.

ZAHVALA.

Ob svoji 80letnici sem prejel od različnih stanov toliko častitek, da se ne morem vsakemu posebej zahvaliti, torej storim svojo hvaležnost tem potom.

Kranj, 2. maja 1912.

Jakob Mrak, duh. svetnik.

CERKVENI VESTNIK.

* Novi brevir, takozvana idealna izdaja iz Pustetove zaloge je sedaj na razpolago v »Katoliški Bukvarni«, v štirih zelo tankih zvezkih s pregledljivimi platnicami iz finega šagrina in zlato obrezo velja ta priročna izdaja 48 K.

Dobi se s proprij za ljubljansko, goriško, tržaško, lavantinsko, krško škofijo in s proprijem Regni Hungariae pa tudi brez proprija.

Dnevne novice.

NA POMOČ »SLOVENSKI STRAŽI«

Na vsa slovenska rodoljubna srca se tem potom obračamo s prošnjo za pomoč »Slovenski Straži«. »Slovenska Straža« ima izvršiti ob mejah nujne zadeve, dohodki njeni pa so od zadnjega občnega zbora manjši, kot pa neizogibni, najnujnejši izdatki.

Zato pa naj se hitro zgane sleherna radodarna slovenska roka, vsak naj daruje po svojih premoženjskih razmerah ter naj pozove tudi svoje prijatelje in znanke, da se mu pridružijo z darovi. Nabirajte za »Slovensko Stražo« tudi v družbah ob vsaki veselji ali žalostni priliki.

Današnji številki »Slovenca« smo priložili položnice »Slovenske Straže« in prosimo naj vsaka položnica pride vsaj z malim zneskom nazaj »Slovenski Straži« kot dokaz naše ljubezni do domovine. Naj bi se pri nas vseh uresničile besede Slomškove: »Dam narodu, kar imam«. Ker je pomoč »Slovenski Straži« nujna, naj bo tudi naša pomoč hitra in vsestranska!

✚ **Zmaga S. L. S. v liberalni trdnjavi.** V št. Rupertu na Dolenjskem, ki je bil doslej nepremagljiva liberalna trdnjava, je zmagała pri občinskih volitvah na celi črti S. L. S.

✚ **Orli za Slomškov jubilej.** Pri okrožni seji srednje-vipavskega okrožja Orlov dne 28. aprila se je sklenilo prirediti v Selu v mesecu juliju skupno Slomškovo slavnost. Naprosene so vse podružnice »Slovenske Straže« in vsa izobraževalna društva v vipavski dolini, da bi doma opustili vse manjše prireditve in se vsi brez izjeme pridružili tej slavnosti, da tako vredno proslavimo velikega moža. Podrobni načrt se razpošlje. — Pripravljalni odbor.

✚ **Shod na Križni gori pri Ložu** priredi cerkniško okrožje Orlov peto nedeljo po Veliki noči, dne 12. maja s sledečim sporedom: 1. Ob devetih sveta maša v romarski cerkvi. 2. Po službi božji javen ljudski shod pred cerkvijo, ob neugodnem vremenu pa v romarski hiši. Udeležijo se Orli celega okrožja polnoštevilno. Somišljeniki in somišljenice se uljudno vabijo k obilni udeležbi. — Okrožno predstvedstvo.

— **Osrednja zveza državnouradniških društev — razpada.** Z Dunaja se nam poroča: Juristi in geometri niso bili nikdar vodilni člani te zveze. Pred 2 mesecema so izstopili iz nje računski uradniki. A sedaj je odstopil tudi nje predsednik Grabscheid. Ob zadnjih volitvah je šlil uradništvo v boj za židovske liberalce; ker so kljub temu zmagali krščanski socialci, je odstopil. Po tukajšnjih uradih se pobira podpis, naj se odobri odstop Grabscheida — moža židovskega pokoljenja — ker so nekateri mnjenja, da se to ne sme zgoditi, dokler ni rešeno vprašanje službene pragmatike. Merodajni činitelji pa so mnjenja, da tudi Grabscheidov odstop ne more vplivati na rešitev tega vprašanja. Večina dunajskega uradništva je odločno proti Grabscheidu.

— **Iz Metlike se nam piše:** Pred kratkim poživela je zopet metliška podružnica pomožnega in gospejnega društva Rdečega križa. Do danes pristopilo je društvu 30 članov. Društvo ima premoženja v gotovini čez 2000 K. Za predsednika je bil soglasno voljen gosp. davčni oficijal Ludovik Jutraš, za odbornike pa gg.: prof. A. Gangl, oskrbnik Davorin Vukšinič ter kaplan Peter Natlačen. Da je društvo zopet oživelo, ima največ zaslug bivši župan g. Franc Jutraš, kateremu je društvo izreklo svoje priznanje in zahvalo.

— **Nova zmaga slovenskega jezika pri vojaških oblastih.** Ob novem letu 1912. je došlo v občinski urad Kokarje več dvojezično tiskanih in pisanih vojaških odpustnic, ki so imele pečat in podpis črnovojne okrajnega poveljnika samo pod nemškim besedilom, ena odpustnica pa je bila za poskušnjo samo nemška. Župan je dal vse te odpustnice vrniti celjskemu glavarstvu z naznanilom, da jih ne more obravnavati, ker se v njih slovenski jezik s tem prezira, da se poveljnik pod slovensko besedilo ni podpisal in ker je ena popolnoma nemška, naj jih torej glavarstvo vrne črnovojnemu poveljniku v Maribor. Imenovano poveljništvo je dalo na to spisati vse odpustnice znova, in sicer v obeh jezikih ter je dalo pečat in podpis tako na sredino, da ni opaziti preziranja, nakar jih je županstvo obravnavalo, t. j. jih je zaobilježilo v črnovojne imenike, jih je izročilo doslužnim črnovojnikom in jim

odvzelo črnovojne izkaznice, katere je vrnilo glavarstvu. Ta novi uspeh občine Kokarje kaže, da je njena pritožba na c. kr. vojno in domobransko ministrstvo pomagala. Naši vojaki prinašajo domov po večini samo nemške izkaznice. V občini Kokarje se bo to sedaj nehalo. Samonemške izkaznice ali kakor se pokvarjeno reče »posik« se bodo doslužnemu vojaku v občinskem uradu odvzeli ter se bodo vrnili glavarstvu z naznanilom, da jih občina ne more zapisati v zapisnik o izpremembi bivališča, ker so v jezikovnem oziru nezakoniti. Dotična vojna oblast bode torej morala izdati vsaj dvojezično izkaznico, sicer se vložijo pritožbe na vojno ministrstvo. Vse naše občine se naj poprimejo te taktike, uspeh bode velik. Slovenski jezik si bode s tem tudi v vojaških pisarnah pridobil potrebno veljavo. Kar doseže občina Kokarje za sebe, lahko doseže tudi vsaka druga sklicevaje se na določbe člena 19. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra leta 1867. državnega zakonika št. 142.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je priznalo deželno predstvedstvo sobnemu slikarskemu pomočniku Ivanu Škarjovec v Sp. Šiški.

— **Ljudsko šolstvo.** Kamniški okr. šolski svet je imenoval na mesto obbolelega učitelja Ivana Schmeideka bivšo prov. učiteljico v Domžalah Marijo Medič za suplentinjo v Rovih. — Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je na mesto učiteljev Rudolfa Kumpa in Al. Jeločnika, ki sta na dopustu v svrhu obiskovanja risarskega tečaja v Ljubljani, imenoval bivšo prov. učiteljico Pavlo Marinko in bivšo suplentinjo v Ihanu Terzijo Črnologar za suplentinji na ljudski šoli v št. Vidu nad Ljubljano.

— **Ogenj.** Včeraj popoldne ob pol 4. uri pojavil se je požar pri posestniku Pavel Erjavcu v Dragi pri Višnji gori. Gasilno društvo iz Višnje gore je prihitelo 14 minut pozneje, ko se je pojavil požar, na lice mesta. Zgorelo je samo streha ter nekaj živil, ki so bila pod streho spravljena. Požrtvovalnosti požarne brambe se je zahvaliti, da je ostalo stanovanje spodaj ter gospodarsko poslopje 5 m oddaljeno in tudi s slamo krito nepoškodovano. Škodo cenijo na 800 K. Pogorelec je pa zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za 400 K. Kako je požar nastal, se ne da dognati.

— **Vojaška vest.** G. Jos. Tomšič pl. Savskidol, c. in kr. polkovnik in poveljnik višjega artiljerijskega kurza na Dunaju, je postal generalmajor. Doma je na Ovsišah pri Podnartu in součenelec našega prevzvišenega gosp. knezoškofa. Njegova soproga je Pavlinova-Francovka iz Podbrezja.

— **Poročil se bo** v ponedeljek gosp. Ivan Majhen, c. kr. poštar v Črnem vrhu, z gđeno. Anico Brvar. Bilo naj-srečnejše!

— **Po občinskih volitvah v Krškem.** Krško, 4. maja. Liberalcem se še sedaj niso zacelile globoke rane, ki so jih dobili začetkom aprila. Pri vseh liberalnih dohtarjih iščejo zdravil, a nobeden jim ne more pomagati. Tudi tisti ne, ki se je prav debelo zlagal, da je leskovski kaplan plačeval pooblastila po kroni in višje. Cele patrolje so hodile celo na Štajersko poizvedovat in iskati kaplanskih kron, pa so v svojo največjo nevoljo našle počene groše liberalnih laži! Enako brezuspešno gonjo je povzročil tisti cimentirani liberalček, ki je napravil sitnosti celi vrsti popolnoma nedolžnih volilcev radi vseskozi poštenih in postavnih pooblastil. Celo liberalci so morali priznati, da je bila naša slajna zmaga čista kakor solnce, dočim so sami sleparili. Sedaj jih silno skrbi, kdo bo župan. Sprva so se zavzemali za dr. Hočevarja, ker so mislili, da bo odklonil to čast. Kakor hitro so pa zvedeli, da se motijo, so ga začeli ostudno in zahrbtno obrekovati z najgršimi izmišljotinami! Zakaj tako? Dobro namreč vedo, da bo naš g. Janko temeljito obračunal z liberalci. Zato se ga tudi boje in so par tednov prepoznorazpisali volitev svetovalstva na dan 2. maja. Zadnjega aprila se je ta razpis prekladal iz popolnoma praznega razloga, češ, da »okrajno glavarstvo ne more poslati nobenega zastopnika!« V resnici pa le iščejo časa, da bi zbegali naše odbornike. Pa bo vse zaman; naši bodo dne 6. t. m. enoglasno volili g. Jankota že radi tega, ker se ga liberalci tako strašno bojijo. Liberalcem je za vselej odzvonilo; nikdar več nas ne bodo komandirali!

— **Stekel maček se zapodil v deklko.** V četrtek popoldne je hotela 16-letna Katra Fajfar iz Ljubnega spoditi mačka s podstrešja, pa se ji je žival zakadila v roko in jo ugriznila. V kratkem ji je pa roka silno otekla. Zvedeli so domači, da je maček stekel. Hitro so

poslali po zdravnika v Radovljico, da je odredil najpotrebnejše, da se prepreči skrajna nevarnost. Včeraj, v petek, jo je bratranec peljal na Dunaj v Pasteurjev zavod. Bog daj, da se posreči ozdraviti popadeno deklko.

— **Ogniti se ni hotel.** Na Veliko nedeljo jutraj je šlo 5 fantov iz št. Vida proti Ljubljani. Nasproti jim pride mlekarica z vozičkom, na katerem so stale posode z mlekom. Fant F. K., ki je bil najbližji vozička, a se ni hotel ogniti, prijel je za kolo, da bi voziček prestavil na cesti; ker je bil pa voziček zaleten, se je prevrnil in 45 litrov mleka se je izlilo po cesti. Obtožen je bil prestopka hudobne poškodbe tuje lastnine po § 468 k. z. Ker je sodnik iz izpovedb prič in popisa obtoženca izprevidel, da se to ni zgodilo namenoma iz hudobije, ampak iz nepremišljenosti in nagajivosti, je obdolženca oprostil kazni. F. K. bode moral pa plačati za izlito mleko in otooleno posodo 10 K. Menda ne bo več dražil mlekaric.

— **Aretirana tatca.** Na sejmu v Motniku so aretirali 60 letno Marijo Krt iz Hrastja pri Kranju, ko je poizkušala ukrasti neki posestnici iz žepa 13 K.

— **Napad.** Franceta Križmana iz Lukovice sta te dni v neki gostilni pri Logu napadla dva fanta in mu prizadel več težkih notranjih poškodb.

— **Izžrebanje porotnikov za drugo porotno sezono pri c. kr. okrožnem sodišču v Rudolfovem.** K porotnim razpravam, ki se pričnejo koncem tega meseca, bodo klicani sledeči gg. porotniki: Ivan Zupančič, posestnik in mlinar na Ponikvah pri Trebnjem; Matija Majerler, posestnik v Jelševniku pri Deblčah; Ivan Ratajc, posestnik v Lukovki pri Trebnjem; Anton Štrumbelj, posestnik iz Gornje Ajdovce; Franc Levstik, posestnik in gostilničar v Mal. Laščah; Ivan Schauer, trgovec v Čermošnjicah; Alojzij Pisansky, posestnik in gostilničar pri Sv. Križu; Franc Majzelj, posestnik in gostilničar v Beli cerkvi; Ivan Uhan, posestnik in gostilničar v Štefanu pri Veliki Loki; Matija Jaklič, posestnik na Jarčem vrhu pri Bučki; Jakob Kljun, posestnik in gostilničar v Ribnici; Jožef Zajc, posestnik in gostilničar na Dragi pri Beli cerkvi; Alojzij Vehovec, posestnik v Žužemberku; Ivan Rus, lesni trgovec v Brežah, občina Jurjevca; Anton Turk, posestnik v Podhosti pri Toplicah; Ivan Maurer, posestnik in gostilničar na Raki; Ivan Petschauer, posestnik na Podhosti pri Toplicah; Ivan Arkar, posestnik v Trebčavasi pri Dvoru; Franc Zamida, posestnik na Uršni seli pri Toplicah; Jožef Zupančič, posestnik in usnarj v Trebnjem; Stefan Kožar, posestnik in gostilničar v Črnomlju; Franc Gerald, posestnik v Krškem; Franc Knez, posestnik in trgovec v št. Rupertu; Ivan Marn, posestnik na Jerzeru pri Trebnjem; Franc Jordan, posestnik v Rutni vasi pri Beli cerkvi; Franc Loy, trgovec v Kočevju; Jožef Gnidovec, posestnik v Gornjem Lipovcu pri Ajdovcu; Ivan Grill, posestnik na Krapfnerjih pri Poljanah; Alojzij Radelj, posestnik v Spod. Ponikvah; Josip Turk, posestnik na Zvirčah; Ivan Kopina, posestnik v Radovljah pri Šmarjeti; Josip Štupica, posestnik v Žužemberku; Ivan Stukelj, posestnik v Deblčah; Jurij Papež, posestnik na Prevalu pri Žužemberku; Alojzij Šustarič, posestnik na Toplicah in Jožef Kek, posestnik na Pluski pri Vel. Loki, kot glavni porotniki. — Gustav Murn, posestnik in lehtar v Rudolfovem; Fran Možina, posestnik v Rudolfovem; Ivan Mrvar, posestnik na Boričevem pri Rudolfovem; Andrej Škufca, posestnik na Potoku pri Rudolfovem; Jurij Košir, posestnik in gostilničar na Brodu pri Rudolfovem; Jurij Picek, posestnik in trgovec v Rudolfovem; Vladimir Vojška, posestnik v Rudolfovem; Alojzij Windischer, posestnik in trgovec v Rudolfovem in Ivan Ferlič, posestnik in gostilničar v Rudolfovem, kot namestniki.

— **Trojčke,** enega dečka in dve deklici je dobil za 1. maj delavec Gregor Zorc na Rakeku. Vsi trije so živi.

— **Nezgode.** France Vrhovnik, štiri let stari posestnika sin na Bregu, je prišel brez vsakega nadzorstva na skedenj ter se ustavil pri slamoreznem stroju, kjer sta hlapec in dekla rezanco napravljala. Pri tem je pa deček vtaknil levo roko v stroj, ki mu je vseh pet prstov zmečkal. — Janez Repovš, gojenec orglarske šole, se je s kolesom peljal po cesti v Šmartno pri Litiji. Nasproti mu je pridrvel neki voznik, kateremu se je Repovš hotel izogniti, pri tem je pa padel s kolesa ter se na glavi in rokah močno poškodoval. — Zidarju Janezu Križelnu je pri neki stavbi v Predosljah padel tram na levo nogo in mu jo zlomil. — Rojenov hlapec Anton Zemljan je šel z vozom na državno železnico opeko nakladat. Pri tem je pa padel raz voza in se na gla-

vi in levi strani života močno poškodoval.

— **Vsled žalosti po moževi smrti se je omračil duh** soprogi umrlega korškega socialnodemokratskega poslanca Rieseja.

— **Prihodnji semenj za kožo in kožuvinno** se bode vršil dne 5. in 6. maja t. l. v prostorih javnega skladišča »Balkan« na Dunajski cesti št. 33. Vse tozadevne informacije daje radevolje specijalska in komisijska družba »Balkan«, Ljubljana.

AVSTRIJSKI DRŽAVNI ZBOR.

Včeraj je avstrijska poslaniška zbornica soglasno sprejela predloge odseka za državne uslužbence, ki se tičejo izboljšanj poštinih uslužbencev. Trgovinski minister je pa izjavil, da vlada poštinih uslužbencem ne more dovoliti več kakor tri milijone kron. Če bi vlada izvedla predloge odseka, bi to stalo 8 milijonov kron.

Nato se je pečala zbornica z nujnimi predlogi o preosnovi hišno-najemninskega davka. Ministrski predsednik je izjavil, da se zavzema za preosnovo hišnega davka, odločno pa ugovarja, da bi se preosnoval hišni najemninski davki, ker bi preosnova pomenila le darilo hišnim posestnikom, ne bi se pa znižale stanarine.

Prihodnja zbornična seja 7. majnika ob 11. uri dopoldne.

Štajerske novice.

š **»Kres« v Gradcu.** Veselica, ki jo je priredil »Kres« minulo nedeljo v dvorani tukajšnje trgovske hiše, bila je za graške razmere nekaj posebnega; ob enem pa tudi sijajen dokaz uspešnega dela, katero razvija to društvo med zapuščenimi graškimi Slovenci. Kljub krasnemu pomladanskemu dnevu, napolnilo je slovensko občinstvo prostorno dvorano pol ure pred začetkom. Dokaz, da velika večina onih, ki še niso postali hlapci tujca, cenijo delo društva, ki nudi pošteno zabavo. Veselico je otvoril tamburaški zbor, ki ima danes že 12 izvežbanih igralcev in si upa nastopiti že s težjimi komadi kakor: Valček iz operete »Vesela udova«, »Dolar-ska princesa« itd. Govornik iz Maribora g. profesor Kovačič je v zelo poljudnem in poučnem govoru navduševal občinstvo k narodnemu in izobraževalnemu delu. Navdušenje občinstva je bilo g. govorniku dokaz, da je govoril vsem na srce. Pozornost je posebno vzbujal nastop moškega in mešanega zbora. Ko smo poslušali fino izvajanje naših narodnih pesmi, smo skoraj pozabili, da smo v Gradcu. Gospod iur. Jovan, ki ni štedil truda in gmotnih žrtv, da izvežba zbor, je lahko ponosen na svoj uspeh, s katerim si je postavil v srcih vseh poštenih graških Slovencev trajen spomenik. — Igra »Prvi april« je bila dobro pogojena. Naši fantje so znali iz vlog napraviti prave narodne tipe kranjskih kmetov in želi obilo pohvale. Slednjič nas je zabaval še »Luka Pokluka« in sam Boltatu Pepe s svojim pristnim humorjem. Smeha ni bilo konca. — Veselica je pokazala, da veliko graških Slovencev ne mara za svobodomiselne fraze rdečih sodrugov. Žalostne razmere v Gradcu so vzrok, da se toliko poštenih Slovencev izgubi. Treba jim je dati nekaj, iti med nje, pokazati lepote našega naroda in ohranjeni bodo. Od nemške krščanske strani se ne stori nič. Še manj, odbija se jih. Daj Bog moči, podpore in blagoslova »Kresu« da bo mogel i nadalje tako uspešno delovati med sicer na smrt obsojenimi Slovenci v Gradcu.

š **Čebelarska razstava v Celju** se vrši koncem junija t. l.; dovoljeno je državne podpore 1200 K od poljedelskega, 200 K od naučnega in 600 K od ministrstva za javna dela, kakor se javlja poslancu dr. Benkoviču, ki je opetovano posredoval za dosego podpore.

š **Občni zbor »Katoliškega podpor-nega društva v Celju«** se vrši prihodnjo sredo, t. j. dne 8. maja ob 8. uri jutraj v opatiji. Na dnevnem redu je tudi volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi vljudno vse ude in prijatelje društva odbor.

š **Tatinske družbe** se klatijo po brežiški okolici. Nedavno so v Zakotu vložili pri posestniku Gerjeviču in mu vse pokradli. Gerjeviču je lani ogenj razen konj vse uničil, letos pa so ga obiskali tatovi.

š **Zastrupil se je** v Gradcu medicinac Edvard Kordil z Dunaja.

š **Sami štrajki.** Letošnje leto se obetajo v Gradcu same stavke. S 1. majem so pričeli stavkati zidarji in čevlarski pomočniki. V juniju bo bržkone mizarska stavka. Soc. demokrati bodo skušali takrat zase kovati, a upanje je veliko, da se jim bodo računi zmešali.

Ljubljanske novice.

LJUBLJANČANI! LJUBLJANČANKE! Ali ste že pristopili k ljubljanski po- družnici »Slovenske Straže«?

Ij **Seja kluba obč. svetnikov S. L. S.** bo v ponedeljek ob 8. uri zvečer.

Ij **Ženski oddetek S. K. S. Z.** upri-
zori v nedeljo, dne 12. maja, ob pol 8.
uri zvečer v »Ljudskem domu« dve le-
pi igri. »Materin blagoslov« zajema
snov iz bajeslovja o jagibabi. Preple-
tena je igra z lepim petjem in ima lepe
prizore posebno koncem igre, ko najde
Anica bratca Janka. »Mlada Zora« pa
je lepa dramatična pesnitev, posneta
prosto po enaki narodni pesmi. Z le-
pimi prizori iz viteškega življenja se
menja zbor lovcev in lepi dialogi Zore
in Mirka. Iger podobne vsebine nismo
videli še na našem odru, zelo primer-
ni sta za otroke, posebno prva s svo-
jim junakom malim Jankom. Zato va-
bimo vse prijatelje, da se udeležijo v
obilnem številu. Vsled šmarnic smo
moralimo uro premakniti iz začnega to-
čno ob pol osmih. Vstopnice se dobe po
zelo znižanih cenah od ponedeljka da-
lje pri vseh odborcih in vsak večer
od 7. do 8. ure v »Ljudskem domu«,
II. nadstropje, levo.

Ij **Jutrišnji shod moške Marijine**
družbe v Križankah se prične ob 6. uri
popoldne. Ob tej uri se bodo odslej pri-
čenjali vsi popoldanski družbeni shodi.

Ij **Tečaja za spoznavanje umetnin**
v deželni muzeji jutri ne bo, ker je
gospod ravnatelj dr. Mantuani nenado-
ma zadržan.

Ij **Poroka.** Danes dopoldne ob
11. uri se je poročil v frančiškanski
cerkvi g. Albert Jeločnik, urad-
nik Ljudske posojilnice in načelnik
Zveze Orlov z gđno Minko Bonac.
Bog blagoslovi mladi par!

Ij **Promenadni koncert godbe tu-
kajšnjega 27. domobranskega alpinske-
ga polka** bode jutri, v nedeljo, prvič v
»Zvezdi« od pol 12. do pol 1. ure popol-
dne. Spored: I. A. Kučera: Fanfarska
koračnica »Cesar Franc Jožef«, II. Fr.
pl. Suppé: Overtura iz operete »Die
leichte Kavallerie«, III. O. Petras: val-
ček »Mondnacht auf der Alster«, IV.
Leo Fall A.: Šestkoradni ples iz ope-
rete »Bratci veselji«, C. E. Kalman: »Je-
senski manevri«, V. W. Kimenzl: fan-
tazija iz opere »Der Kuhreigen«, VI.
E. Waldteufel: francoska polka »Bella
Bocca«, VII. R. Šedi: »Jugoslovanska
koračnica«. — Zanimivo je pri ti godbi
to, da ljudje po poklicu niso muziki,
marveč naši navadni fantje, ki se v
svojem prezenčnem službovanju izvež-
bajo, do take stopnje godbene izobraz-
be. Pri infanteriji mora biti, kakor
znano, vsak godbenik že preje teoretič-
no in praktično izvežban, predno vstopi
k vojaški godbi. Naši fantje nimajo,
predno vstopijo v vojaški stan, visoke
godbene predizobrazbe, marveč to do-
be šele, ko jih pokliče očetnjava dolžnost.
Tudi niso plačani, kakor pri
infanterijah, so navadni vojaki, odde-
ljeni k godbi. Zanimivo je posebno to,
da morajo ti godbeniki napraviti vse
iste štrapace, kakor ostali vojaki. Ob-
oroženi so ravnotako s puškami, mo-
rajo iti s svojimi tovariši v boj; takrat
spravijo svoja godala v telečnjake, ko
pa vaja preneha, pa čeravno so zmu-
ženi kakor drugi, napravijo svojim to-
varišem z veselimi koračnicami lažjo
pot. Sestava te godbe je taka, da že
štirje godbeniki ene stotnije, ako se lo-
či od polka, lahko samostojno igrajo.
Pri alpskih polkih ima vsak bataljon
svojo godbo, v zimskem času in pri
večjih vajah se te godbe združijo v eno
godbo. Za naše mesto bode to nekaj no-
vega. Lahko smo ponosni na svoje vrle
alpince.

Ij **Jutri v nedeljo bo na »Bellevue«**
velik vojaški koncert. Začetek ob 3. uri
popoldne. Ker čisti dobiček dobi patri-
jotični namen, naj bi občinstvo jutri v
velikem številu posetilo hotel »Bel-
levue«.

Ij **Na oklicih so:** Ivan Zajc, urar,
z gđno Marijo Zarli, kuharico; Leon
Franko, knjigovodja, z gđno Amalijo
Globočnik; Aleksander Tušek, dekora-
cijski slikar v Sp. Šiški, z gđno Karo-
lino Potočnik, usnarjevo hčerjo iz Or-
moža; Leopold Cibi, strugar v Sp. Šiški,
z gđno Ivano Jazbec, kuharico; Andrej
Kerpan, zidar v Sp. Šiški, z gđno Mar-
jeto Dežman; Filip Ogrič, zobni tehnik,
z gđno Filipino Felber; Ivan Bratovž,
poštni sluga, z gđno Ano Trošt, kuha-
rico; Janez Zlemberger, žel. delavec, z
gđno Angelo Rogelj, hišinj; Janez
Mečan, pol. stražnik, z gospo Josipino
Gorenc, gostilničarko.

Ij **Poročil se je** danes dopoldne v
Ljubljani g. Vinko Strasser, av-
skultant pri okrajnem sodišču v Novem

mestu, z gđc. Stefko Langerjevo,
nečakinjo g. okr. živinozdravnika Ga-
sparija v Postojni.

Ij **Koncert »Slovenske Filharmo-
nije«**, pod vodstvom gosp. kapelnika
Teplega, se vrši jutri v veliki dvorani
grandhotela »Union«. Spored tega za-
nimivega koncerta je: 1. Blon: »Pod
zmagonosno zastavo«, koračnica; 2. Au-
ber: »Nema iz Portičev«, ouvertura;
3. Parma: »Venere«-valček iz operete
»Hram Venere« (novo, prvo proizvajanje);
4. Verdi: Slike iz opere »Ples v
maskah«; 5. Wagner: Koračnica iz
opere »Tannhäuser«; 6. a) Grünfeld:
»Serenada«, b) Dvořák: »Slovanski ples
št. 4«; 7. Puccini: »Madame Butterfly«,
fragm.; 8. Ziehrer: »Baržun in svila«-
valček; 9. Lehár: »Pesem o jezdecu« iz
operete »Vesela vdova«; 10. Strauss:
»Cigan baron«, potpourri; 11. Poncin:
»Petit Tonkinois«. — Koncert se vrši ob
pogrnenih mizah. Začetek ob 8. uri
zvečer. Vstopnina 60 vinarjev.

Ij **Društvo odvetoških in notar-
skih uradnikov za Kranjsko»** s sede-
žem v Ljubljani usoja si vljudno vabiti
vse p. n. kolege in kolegije na prija-
teljski sestanek, ki se priredi danes,
v soboto, dne 4. maja 1912 ob 8. uri
zvečer v salonu hotela »Ilirija« v Kolo-
dvorski ulici. K temu prijateljskemu
sestanku imajo dostop tudi rodbinski
člani p. n. kolegov in kolegij.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODMEVI DR. ŠUSTERŠIČEVEGA GO- VORA.

Dunaj, 4. maja. Poleg »Neue Freie
Presse« tudi laška časopisje ni z govo-
rom dr. Šusteršiča nič kaj zadovoljno
in se huduje na tem, da je načelnik na-
še stranke slikal razmerje med Avstri-
jo in Italijo v veliko manj rožnati luči
kakor je to grof Berchtold.

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

Dunaj, 4. maja. Včerajšnja seja de-
legacije je trajala do 11. ure pred pol-
nočjo. Zanimiv prizor je bil, ko je po-
ročevalec dr. Grabmeyer očital pred-
sedniku Dobernigu pomanjkanje
poguma, ker se ni upal na dr. Šu-
steršičevo vprašanje takoj
odgovoriti. Končno se je budgetni
provizorij z veliko večino sprejel. Ju-
goslovani so glasovali vsi proti.

LIBERALNA RACA.

Dunaj, 4. maja. Tako krščanski so-
cialci kakor nemška nacionalna zveza
označujejo vest »Narodnih Listov« (ka-
tero je prinesel seveda tudi senzaci-
jovski nekritični »Slovenski Narod«),
glasov katere so baje krščanski so-
cialci z nemškimi nacionalci sklenili
zvezo, da bodo odslej pri volitvah
vedno skupno postopali, skušali seda-
nji parlament razbiti in delati na osnu-
je nove vlade z izključitvijo Čehov in
Jugoslovancev, za popolnoma izmiš-
ljeno.

ZAKAJ CUVAJ ŠE KOMISARI?

Budimpešta, 4. maja. Našemu po-
ročevalcu se je od zelo merodajne strani
pojasnilo, zakaj Cuvaj, ki bi bil po
prvotnih mislih moral že zdavnaj od-
iti, še dalje ostaja kraljevi komisar.
**Hrvaško-srbska koalicijska se namreč na
skrivnem, čeprav še v neobvezni obliki,
potom grofa Pejačevića že dalje po-
gaja z Lukacem glede vlade. Lukacs
zato upravičeno upa, da se bodo Hr-
vatje udali in da so se že zelo ome-
čali, vsled česar smatra komisariat za
vzdržljiv, dokler se s koalicijo popol-
noma ne pogodi, kakor upa.**

KOMISAR PL. CUVAJ KRALJUJE DALJE.

Zagreb, 4. maja. Kraljevi komisar
Slavko pl. Cuvaj je razpustil občinski
svet v Požegi, češ, da so se pokazali
nedostatki v upravi.

GROF BERCHTOLD.

Dunaj, 4. maja. Minister za zuna-
nje zadeve grof Berchtold se poda pri-
hodnji teden v Berlin, da se predstavi
nemškemu cesarju.

URADNIKI ZAPRTI V BLAGAJNI.

Praga, 4. maja. Včeraj so uradniki
neki tuji strokovni deputaciji razkazo-
vali novi trezor centralne zveze nem-
ških bratitvic. Uradnika Schmid in
Bauer sta slučajno stopila v trezor, na-
kar je nekdo drugi, ki je hotel poka-
zati, po kakšnem sistemu so napra-
vljena vrata, vrata zapri, a so se tako
zaprla, da jih ni mogel več odpreti. Te-
legrafirali so v Berlin po konstruk-
terja, da bo vjeta uradnika rešil. Med-
tem so morali napraviti luknjo v vrata
in potem cevi podali uradnikoma te-
koče hrane.

PROTI POLJAKOM V PRUSIJI.

Berolin, 4. maja. V pruskem dežel-
nem zboru je predložena zakonska

predloga za ojačenje nemštva na Pru-
skem, Pomersem, v Šleziji. Vlada za-
hteva 100 milijonov mark za naselje-
vanje Nemcev na poljskih zemljiščih.

MAROŠKE ZADEVE.

Fez, 4. maja. Odkar je izbruhnila
zadnja revolta v Fezu, je sultan Muley
Hafid zelo nervozen. Sultan hoče skozi
Rabat odpotovati v Pariz. Preti je, da
se odpove prestolu, ako mu njegova
vlada ne pusti odpotovati. Vlada je na-
to sklenila, da mu da dovoljenje.

STRAŠNA TRAGEDIJA.

Waidhoffen an der Ybbs, 4. maja. V
železniškem vozu je zasebni uradnik
Hermann Haas ustrelil na svojo 26let-
no ženo, ki je kmalu nato umrla, nato
pa ustrelil nase in se smrtnonevarno
ranil. Vzrok je ta, ker je žena bila ne-
ozdravljivo bolna na pljučih.

AVTOMOBILSKI ROPARJI.

Pariz, 4. maja. Policija trdi, da je
avtomobilskemu banditu Garnieru pri-
šla na sled in da ga bo imela kmalu v
rokah, ako ji pri tem ne uide.

VELIKE POVODNJI V AMERIKI.

Louisiana, 4. maja. V New Orleansu
preti voda kmalu razdreti veliki jez.
Škode je že zdaj okoli 20 milijonov.
Prebivalci beže.

ODCEPLJENJE HOLMSKE GUBER- NIJE.

Včeraj se je vršilo v ruski dumi
čitanje osnove odcepljenju holmske
gubernije. Razvila se je živahna deba-
ta, katere so se Poljaki ognjevitost ude-
leževali. Ker je večina sprejela pred-
log, da se čas za govore odloči za deset
minut, je opozicijska hrupno zapustila
dvorano. Nato je bila predloga sprejeta
z 138 proti 12 glasovi. Vse izpremembe
so odklonjene ter sta bila oba prva de-
la osnove sprejeta tako, kot sta bila
predložena v prvem čitanju.

Razne stvari.

**Koliko se na Hrvaškem popije al-
kohola?** Hrvatje popijejo letno 500.000
hektolitrov vina v vrednosti 32 milio-
nov kron. Domače hrvatske pivovarne
producirajo letno 100.000 hl piva, a
skoro ravno toliko znaša zunanji do-
voz piva. Vsega piva se popije na Hr-
vatskem letno za 11 milijonov kron.
Žganja in raznih likerjev se spiže v go-
stilnicah 60.000 hl, kar velja 24 milio-
nov kron. Vsega skupaj zapijejo v Hr-
vatski in Slavoniji letno okoli 70 mili-
jonov kron. Na zborovanju hrvaških
abstinentov je bilo konstatirano, da je
na Hrvaškem 50.000 notoričnih pijan-
cev.

Pevce z dvojnimi glasovi. Psiho-
loški družbi v Berlinu so v eni zadnjih
rednih sej predstavili pevca z dvojnimi
glasovi. Dotičnik, po rodu Oger, je za-
pel najprej pesem na navaden način,
potem pa je zapel neko svojo »fanta-
zijo« brez besed, pri kateri je došla do
veljave diplofonija. Jasno se je čula
poleg originalnih glasov spodnja kvin-
ta, ki jo je včasih nadomestila kvarta
ali terca. Kakor je pevec sam izjavil,
pusti kvinto samovoljno zveneti zra-
ven, medtem ko tega pri kvarti ali terci
ni. Glas izpremeni svojo barvo kakor
hitro se cepi; višji glas ima v tem slu-
čaju glasovno barvo klarineta, spodnji
pa fagota. Doslej se še nobeni laryngo-
logični ali kak drugi znanstveni pre-
iskavi ni posrečilo pojasniti omenjeni
slučaj. Dotični pevec, ki poje basovni
bariton, ima tudi veliko nižino ter poje
z lahkoto kontra c, da celo kontra f.

Največji napis na svetu. Ravnatelj-
stvo Stausserhornske železnice v Luzer-
nu bo postavilo ogromen napis »Stau-
serhorn«, ki bo visok 60 metrov, a dolg
kakih 700 metrov, tako da bo vidljiv
celo iz Luzerna ter bo vabil izletnike
na gorsko železnico. Ponoči bodo velike
reklamne črke električno razsvetljene.

Tihtoparska družba na delnice. Ita-
lijanska carska oblast je pred dnevi
napravila senzacionalno odkritje. Ob-
stojala je takorekoč pred njenim nosom
dobro organizirana družba tihtopcev,
ki je plačevala redno v določenih časih
dividende svojim akcionarjem. Druž-
ba je imela svoji pisarni v Milanu in
Luzernu ter se je njen delokrog raz-
tegal preko vse švicarsko-italijanske
meje. Vtihtopljali so večinoma saha-
rin, sladkor in ure preko meje v Italijo.
Več kot tisoč oseb je zapletenih v to
afero. Mnogim pa se je posrečilo pobeg-
niti pravočasno preko meje in oditi
kazni.

Kinematografska nevarnost. Iz
Stuttgarta poročajo, da je vladni svet-
nik Spender izjavil na nekem zboro-
vanju deželne zveze za mladinsko
oskrbo, da bo vlada izdelala v kratkem
zakonski načrt v zadevi kinematogra-

fičnih gledališč, da se omeji njih pogubni
vpliv.

Rudniška nesreča na Japonskem.
Pri katastrofi v rudniku Yubari na
otoku Jesso je izgubilo 210 rudarjev
življenje, samo 73 so jih mogli rešiti.

**Ruska ekspedicija na severni te-
čaj.** Proračunski odbor dume je dovo-
lil 50.000 rubljev kot subvencijo na se-
verni tečaj. Ekspedicijo priredi ruski
častnik Sjedov.

**Nad 40 otrok je skrivnostno izgi-
nilo** tekom dveh mesecev v Debrecinu.
Policija poizveduje neumorno, pa do-
slej brez uspeha. Stariši ne puste več
otrok v šolo, kljub temu pa izginjajo
otroci še vedno.

**Konec dolgih igel za ženske klo-
buke.** Proti dolgim »ražnjem«, ki so
jih v zadnji dobi pričele nositi ženske,
se je dvignilo povod mnogo prahu,
kajti vsled teh igel je nastalo že povsod
mnogo nesreč, tako da so jih marsikje
tudi policijsko prepovedali. Sedaj so
proti dolgim iglam nastopile tudi no-
siteljice istih same, ker jim take igle
zelo otežujejo klobuke, a ne drže klo-
buka tako, kakor bi bilo treba. Z ozi-
rom na to je gotovo dobrodošel izum
nemške pisateljice Ruth Goetz, a po-
močjo katerega je popolnoma mogoče
nadomestiti dolge igle, a sestoji iz alu-
minijevega obročka, ki ga je treba vštiti
v klobuk. Ta obroček vsebuje zelo eno-
stavno pripravo, s katero je mogoče pri-
trditi klobuk na lase, ne da bi pri tem
tipela frizura. Prednost te priprave
obstoji v tem, da jo je mogoče rabiti pri
vseh vrstah klobuka.

**Našega ženstva ne moremo z
nohenim delom bolj razveseliti, kakor
z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek
»Slovenska kuharica«.**

Krajne šolske svete, društva itd.,
ki si želijo omisliti Weixelbaum Hen-
ningovo sliko po alkoholu poškodova-
nih organov, s slovenskim besedilom,
naj takoj naznanijo svoj naslov »Kato-
liški Bukvarni«, ki bo oskrbela slike s
slovenskim besedilom za navadno ceno
4 K le v slučaju, da se oglasi zadosno
število naročnikov.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 4. maja 1912.

Pšenica za maj 1912	11.89
Pšenica za oktober 1912	11.29
Rž za maj 1912	10.73
Rž za oktober 1912	9.60
Oves za maj 1912	10.27
Oves za oktober 1912	9.56
Koruza za maj 1912	9.33
Koruza za julij 1912	9.23

Primorske vesti.

p 100 kron za »brutto ščavo«. V
Trstu je bil pred deželnim sodiščem ob-
sojen neki Henrik Protti na 100 K ali
deset dni zapor, ker je psoval urad-
nika Frana Grudna z »brutto ščavo«.

p Burno zborovanje gostilničarjev.
Iz Trsta poročajo: Včeraj so zborovali
tukaj gostilničarji. Na zboru je prišlo
do burnih demonstracij proti predse-
dniku Caldariju. Očitati so mu, da iz-
rablja predsedništvo v svojo korist.
Dalmatinski gostilničarji so ga pozva-
li, naj odloži predsedništvo. Predse-
dnik je odgovoril, da ne stori tega. Zbo-
rovalci so sedaj začeli trobiti na otro-
ške piščalke. Nastal je silen šum. Pred-
sednik je zaključil zborovanje.

p Novi Lloydov parnik »Gablons«,
katerega so nameravali izpustiti v
morje 30. aprila, so vsled silne burje
mogli izpustiti v morje šele včeraj.
Novi parnik je dolg 468 čevljev, širok
56 čevljev ter ima 7200 ton.

p Špurni teden v Opatiji se je da-
nes pričel pod protektoratom nadvoj-
vode Stefana. Včeraj zvečer je privozilo
skozi Ljubljano nad 50 avtomobilov.
Vsi hoteli so bili zasedeni.

p Iz Sv. Ivana pri Trstu. Nedavno
je priobčil »Slovenec« notico od Sv.
Ivana, v kateri se je braio, da tamkaj-
šnji cerkveni pevski zbor sodeluje le
pri liberalnih društvi, ki prirejajo tu-
di v postnem času ples, da pa ni hotel
sodelovati pri veselici »Slovenske Stra-
že« in da je hotel celo izključiti enega
svojega člana ako ne odstopi od odbora
»Slovenske Straže« in da ima pevske
vaje za nastope pri liberalnih veselicah
v zakristiji. Odbor tega čudnega cer-
kvenega pevskega društva je šel nato
prosit svoje liberalne pokrovitelje v
»Narodnem domu«, naj mu spišejo od-
govor na ta »Slovenec« napad (?).
Svetoviranski liberalci, katere veče
dodelo prijateljstvo s tistimi cerkvenimi
pevci, ki pojo v cerkvi v čast božjo za
nagrado v obliki denarja in polnih lit-

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar
lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 škatlic franko 4
rabimo Fellerjeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko »Elsa-kroglice«. Svetujemo Vam iz
krona. Izdelovatelji samo lekarnar E. V. Feller v Stubici. Elsatrg 285 (Hrvatsko).

rov vina, so radi ugodili prošnji svojih varovancev in so spisali za »Edinost« tak odgovor. Konstatiramo, da v tem odgovoru niso ovrgli niti ene naše trditve. Saj niso mogli, ker je vse res, kar smo pisali. Sami priznavajo, da sodelujejo — in bodo tudi vnaprej sodelovali — le pri liberalnih društvih, kakor sta Ciril - Metodova družba in Sokol in tudi pri takih, ki v postu prirejajo ples; priznavajo, da niso hoteli sodelovati pri »Slovenski Straži« ter da so res grozili z izključitvijo iz odbora enemu svojemu članu, če ne odstop od »Slovenske Straže«. Ker pa je v tem odgovoru par neresnic, moramo nanje odgovoriti. Pravijo namreč, da so zato zažugali enemu svojih odbornikov z izključitvijo, ker je izdajal tajnosti (?) cerkvenega pevskega zbora »Slovenski Straži«. Ta trditev je popolnoma iz trte izvita, kar dotični pevec ni izdal nikomur nikakršne tajnosti. Naj odbor to svojo trditev le dokaže, če more. To neresnico so si izmislili samo zato, da so zamogli dotičnega pevcā prisiliti, da je odstopil od »Slovenske Straže«, katero so hoteli uničiti. Da se pa še bolj spozna nekatere odbornike tega pevskega zbora, povemo, da med tem, ko so delali toliko časa proti omenjenemu cerkvenemu pevcu, dokler mu niso onemogočili sodelovanje pri »Slovenski Straži«, pa njih vest prav lahko prenese to, da je en odbornik pevskega zbora še vedno odbornik Sokola. Kje ima pa tukaj odbor garancijo, da ta odbornik ne izdaja njegovih skrivnosti (?) Sokolom? Mi trdimo, da imajo ravno potem tega Sokola svetoivanski liberalci ves cerkveni pevski zbor, med katerim so tudi ugledni možje, na svoji špagi. Zalostno, da ukazujejo liberalci v cerkvi! Tudi ko odbor navaja vzroke, zakaj da niso hoteli sodelovati pri »Slovenski Straži« govori neresnico. — Na pismeno prošnjo podružnice »Slovenske Straže« za sodelovanje, je odgovoril odbor cerkvenega pevskega zbora s pismom, v katerem pravi, da »ne more sodelovati iz moralnih in materialnih vzrokov«. V svojem odgovoru v »Edinosti« pa trdijo, da so navedli kot vzrok to: 1. Ker ne vejo, kam gre denar, ki ga nabira »Slovenska Straža« in 2. ker se jih je vabilo k sodelovanju z — litri vina. Obe trditvi sta neresnici in čudimo se, kako se more tako očitno pisati neresnico, ko imamo vendar pisan odgovor v rokah in ki se glasi, kakor smo navedli zgoraj. Kar se tiče denarja »Slovenske Straže« povemo, da liberalcem nič mar ni, kam da gre, ker oni za »Stražo« nič ne dajo. Ljudem, ki so dobre volje pa povemo, da gre ves denar v pomoč obmejnim Slovincem. »Slovenska Straža« polaga na svojem obč. zboru natančne račune svojim članom in kdor bere naše časopise in ni zaručan liberalec, ve kaj dela. »Slovenska Straža«. Svetoivanskim liberalcem pa še povrhu svetujemo, naj nič ne sumnjijo, ker sicer bo svet izvedel, kako znajo oni »gospodariti«. Kar se tiče družega očitanja (glede vina), pozivamo odbor — saj mora imeti vabilo »Sl. Straže« za sodelovanje v arhivu — da objavi to pismo, da se vidi, koliko litrov vina se jim je ponudilo za sodelovanje. H koncu pa mislimo, da mora vsak naš človek vedeti, kaj ima ob takih razmerah storiti.

Sunlight

IV. milo.

Vse telesno perilo naj bi se pralo le s popolnoma čistim in milim milom

Sunlight milom.

To je nedosežno v svojem učinku in rad svoje velike izdatnosti tudi zelo ceno.

Pazi naj se na ime, Sunlight.

Dvojni kos 30 vinarjev,
cemakoten 16 vinarjev.

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporočs izv. hiša

Prokop Skorkovský in sin

v Humpolcu na Češem.

Vzorti na zahtevno frunko. Zelo zmerne ceno. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

CEFIRI

Proda se 1449

enonadstropna hiša

sredi trga z gospod. poslopjem, vrtom
in nekaj njiv, pripravna za vsako obrt.
Vprašanja na **M. Hribar, Mengeš.**

Hiša s 6 sobami, vrtom in pritliklinami se iz proste roke prodaja. Rožna dolina št. 227 pri Ljubljani. 1344

Lep gozd in žaga 1345

z malim posestvom sta na prodaj pol ure od postaje Vrba na Koroskem. Cena 45.000 kron. Poljskita daje J.V. Vojenarica, Podznanje, Koroska.

Idrijske novice.

Slavnost 1. maja pojenjuje. Vkljub agitacijskemu govoru Antona Kristana koncem aprila, naj sodrugi poskrbe za častno manifestacijo, je bila ta še bolj klaverna kakor lansko leto. Že prejšnji večer se je pokazalo pri razobešanju zastav in pri razsvitljavi, da sodrugov moč peša, da se je marsikateri delavec streznil in ga je »omotica zatiranega proletarca« zapustila. Pač pa je razobesil rudar, družinski oče star meh in prazen žakelj. Mimoidoči so ga vprašali, kaj pomeni te vrste zastava. Odgovoril je: To je znamenje zmage združenih proletarcev. Dosedaj smo rudarji z družino bili toliko na boljem, da smo po številu članov naših družin dobivali žito zastonj. Rdeči sodrugi so pa vedno tirjali plačo le v denarju, in zdaj jo imajo! Profit od tega pa ima samo socialna demokracija, ki sedaj lažje dobi tiste groše za organizacijo. Sedaj pravijo, da nam bodo pobrali še oni prispevek za učne pripomočke, zakaj tudi teh je deležen oženjen rudar. Zato sem razobesil in žakelj, ker ju ne bom več potreboval, kakor znamenje našega uspeha. Naj vihrata danes v vetru in naznanjata, kaj si lahko pripori organiziran proletarec. — Tudi trgovine so bile vse zaprte razun onih nemškega nacionalca urarja Ballegga in češkega radikalca bukoveza Cini-burka.

i Socialnodemokratska slavnost. Obhod sodrugov po mestu je bil letos šele ob 8. uri in ne ob 5. uri, kakor sicer. Korakalo jih je za godbo in dvema rdečima zastavama tudi par sto manj kakor druga leta. Nam se ni to nič čudnega zdelo, ker smo že prejšnji večer videli pri razsvetljavi, koliko okenj je bilo v temi, ki so se prejšnja leta blestela v luči. Po obhodu je bil ob 9. uri slavnostni govor. Kristan ni bil kaj razpoložen, kajti očital je sodrugom, da preveč pijo, premalo pa bero in izobražujejo. Dunajski tovariši naj jim bodo v zgled. Tam se zavedajo delavci svoje moči in veljave, tam se znajo premagovati in delajo za svojo stvar brez pijače. Zato imajo pa tudi take uspehe. Mi pa vemo, da tudi dunajski sodrugi niso tako nedolžna jagnjeta. Občinske volitve na Dunaju kažejo, da bi marsikateri državni poslanec socialnodemokratske stranke moral odložiti svoj mandat, ker so isti volilci sedaj volili ravno nasprotno, kakor prej, torej so sodrugi na Dunaju zelo nazadovali. A Kristan pozna svoje. Naj jim pove kar hoče, vse se vzame za resnico. Ugovarjati na shodu se mu tako nobeden ne upa. Pač si je bil eden predznil pri zadnjem občnem zboru njih konsumnega društva glede slabe uprave predlagati, naj se stari odbor vrže in se izvolijo novi možje, ki bodo boljše gospodarili. Skoraj vsi navzoči so mu pritrdili. A oglašil se Tonče in pravi, to ne gre, naj zve to sodnija, nam takoj lahko zapečati prodajalno, in vse mu je verjelo in izvolilo stare, naj so tudi prej ropotali proti njim. Tako je tudi 1. maja Kristan lahko govoril, kar je hotel, potem jo pa odkuril. Ko je prejel potnino 50 K, se je opoldne vsedel na avtomobil in pustil sodruga same, naj se pri popoldanski veselici zabavajo po svoje brez njega. Prejšnja leta se je sukal okoli miz, tu kako modro razdril, tam kak dovtip povedal in v čast si je šel vsakteri, ako ga je z roko po rami na rahlo udaril in rekli so: Naš Tonče, ta pa res vse zna, oh ta naš Kristan, kaj si vse zmisli! Zdaj se je pa navdušenje zelo ohladilo in poleglo, najbrž bode tudi kmalu izginilo.

i Cerkevni pogreb je imel 21letni rudar, ki se je zadnjega aprila v jami obesil. Povpraševali smo, kako se more to zgoditi. Saj je dotični prav mirno delal v jami in po končanem delu rekel tovarišem, da gre še lopato skrit in šel je eno nadstropje nižje, pa se tam na lestvo obesil. Vse njegovo ravnanje je kazalo trezen in premišljen namen. Kaj g. dekan tega ne ve? Vprašali smo na dotičnem mestu in zvedeli, da je rudarski zdravnik napravil spričevalo, da je bil obešenec že dalje časa na umu bolan in da je storil smrt v svojej du-

ševnej zmedenosti. Tako spričevalo je moral g. dekan upoštevati, kajti tu govori doktor medicine, strokovnjak. A nam se pa čudno zdi, kako se zamore »dalj časa na umu bolni rudar« pustiti na težko in naporno ter nevarno delo v jamo. Saj so tudi predpisi in že pri sprejemu v delo se zahteva zdravniško spričevalo, je-li zdrav ali ne. In če kateri ni popolnoma zdrav na duhu in telesu, se ne sprejme, tu se pa pusti dalj časa umobolni v jamo. V 400 letih, odkar rudnik obstoji, se še ni v jami nobeden obesil.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

najboljša dijetlična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarh, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno
podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih
24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobi v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Zaloge pri Mihael Kastner-u, Peter Lass-
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

„NUISOL“

od Bergmann & Co., Tešín (Tetschen) ob Labi
je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v
svojem presenečenim naravnem pobarvanju
las in brade. — Dobiva se v svetli, rujavi in
črni barvi steklenica po K 2-50 v vseh lekar-
nah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

„Slovenska Straža“

priporoča nastopne izdelke prvovrst-
nih tovarn

Originalne brzoparilnike „TITANIA“

917 (kotle za živinsko krmo).

posnemalne stroje za mleko:

„Domo“, „Melotte“ in „Titania“,
vrče za mleko in sploh vse potrebščine za mlekarne.

Najboljše blago, nizke cene, ugodni plačilni pogoji!

Iščejo se za vsak okraj marljivi in zanesljivi zastopniki pod ugodnimi pogoji. —
Dopise sprejema in ponudbe pošilja:

Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznano najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v
to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnev-
matikov za avtomobile, motorje in kolesa. —
Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. —
Benzin in olje za vse vporabe. — Izposo-
jevalnica ko es. — Sola za vožnje z vsemi
vozili. — Interesentom smo s strokovnimi po-
jasnili brezplačno na razpolago.

1144

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1912.

Kupon, 3'10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(sukno, hlače, telov- 1 kupon 15 kron
nik) zadostno, stane le 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20.—, kakor
tudi blago za povrnanke, turistične obleke, svileni
kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna
in solidna, dobroznana 425

zaloga tovarniškega sukna
Siegel - Imhof v Brnu.

Vzorci zastonj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-
Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo
prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa
vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stal-
ne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se
izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu.

1912 Modni cefiri 1912

laneni in bombažasti kanafasti, inletri, platno, rjuh,
kanafasti, kreseti, brisače, robci, za poletno sezono
batišti, atlas, deleni, svila, vijakova tkanina, blago
za damske in moške obleke, kupite najceneje pri
izdelovalcu

JAROSLAV MAREK ročna tkalnica in
razpošiljalnica

v Bistri št. 45 pri Novem Mestu ob M. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštino prosto!

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefirja,
kanafasa, delena itd., in razpošiljam v zavojih po
40 m za 16 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju.
Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.

Dopisuje se slovensko. 1311

V enem letu nad 300 priznalic iz Slovenije.

Sprejemem

učenko

za svojo

manufakturno trgovino,

16 let staro, zmožno slovenskega in nem-
škega jezika. 1392

T. Ogrin, Novomesto.

POTNIK

vešč slovenskega in nemškega

jezika se takoj sprejme za obisk

privatnih strank, okraj Gorenj-

ske. - Ponudbe pod „Š. S. 119“

poštno ležeče Kranj. 1192

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek
po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih pomladnih
oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Lepa enonadstropna hiša

1336

naprodaj!

Posojilnica v Gornji

Radgoni proda svojo

tik kolodvora na le-

pem in prometnem

prostoru stoječo hišo, v kateri se na-
haja v pritličju dobro vpeljana trgovina
z železnino in špecerijskim blagom,
v prvem nadstropju pa je dvoje lepih
stanovanj, vsako obstoječe iz treh ve-
likih sob, kuhinje in drugih potrebnih
prostorov. Pod hišo je velika vinska
klet. —

Slovenski trgovci ne zamudite
ugodne prilike!

Natančnejša pojasnila daje Posojil-
nica v Gornji Radgoni.

V boju proti alkoholu so brezalkoholne šu-
meče limonade, ki se pripravijo z
Maršnerjevimi šumečimi
limonadnimi bonboni,

najbolj preizkušeno sredstvo.

Samo pravi, če je s to varstveno znanako

10-1 1127/12

katero ima tudi vsaka vrečica, kakor tudi vsaka
pastila. Vsakoletna poraba več kot 60.000-000 kosov.

Edina izdelovalnica: Prva češka alkoholna
družba za orient. sladkorno in čokoladne
izdelke, Kr. Vinohrady, Dunaj VI., Theobaldgasse 4.

Za pohištvene mizarje.

Zahtevajte novi cenik za leto 1912 o veliki zalogi
potrebščin za mizarje in dodatek z novostmi,
velezanimivimi za vsakega rokodelca in tovar-
narja, posebno važno za kalkulacije in proračune.
— Naročila se izvršujejo najskrbneje, najsolid-
neje in potom prve pošte ali prvega vlaka. —
Cenik pošiljam zastonj in franko. Adolf Schön,
velika zaloga vseh potrebščin za mizarje, Praga,
trg sv. Vavla 53. 1382

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. Vogal Marijin trg — So. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1911. K 74.589.916.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tij. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po
4 1/4 %
brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici polletno. Vloge v
tekočem, giro-računu in na blagajni-
ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila
občinam, okrajnim in šolskim od-
borom ter zdravstvenim zastopom v
4 1/2 %
komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po
4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih
zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lastne pu-
pilarno-varne komunalne za-
dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.

M. DRENIK Ljubljana, 889
Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del
in pripadajoče potrebščine. — Vezenje na roko. — Tamburiranje.
— Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga
telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

Okusite pivo iz Češke
delniške pivovarne
v Českých Budejovicah.

Je izborno, na plzenjski
način varjeno. 3165 26

Zaloga v Ljubljani:
V. H. Rohrmann.

Zaloga: —

Postojna: Emil pl. Garzaroli;
Trnovo: Rudolf Valenčič;
Reka-Sušak: Ante Sablich;
Trst: Schmidt & Pelosi;
Pulj: Lacko Križ.

Bivši dolgoletni delovodja tvrdke Keršič

Matija Terlep

sedaj samostojni

izdelovatelj vozov,
podkovni kovač itd.

se vljudno priporočam slavnemu
občinstvu in prosim za zaupanje
katerega ste mi kot delovodji ime-
novane tvrdke izkazovali. Potrudil
se bom z največjo skrbnostjo in
jamčim za solidno in trpežno delo
kakor tudi primerno nizke cene.
□ Postrežba točna. □

Opozarjam posebno na svojo novo pripravo za
avtogensko varenje,

ki mi omogočuje izvrševati vsa popravila na predmetih iz litega železa
(gridl) in vsake druge kovine. Posebno zamorem popraviti ubite dele
poljedelskih in drugih strojev, avtomobilskih motorjev itd.

Delavnica:

Celovška in Sv. Jerneja cesta
Siška pri Ljubljani. 1388

**Elektrotehniška
delniška družba**

prej 1018

**Kolben in dr.
Praga Vysočany.**

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvet-
ljavo in prevažanje elektriške sile. Električni obrat vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice
vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in
hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse
potrebe za inštaliranje.

Manufakturna trgovina

pri

Škofu

se je

preselila

v nove prostore

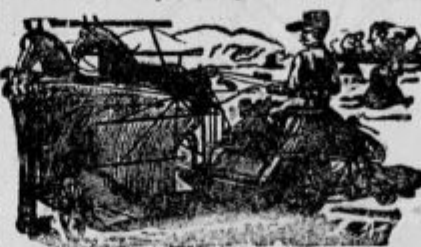
Pred Škofijo 3

(Kordinova hiša zraven
knezoškofijske palače).

Priporoča se
za mnogobrojni obisk. 1193

Obračalec za seno, grablje za seno in žetev

Konstrukcija iz jekla in železa. Posebna specialiteta! Prihranek pri delu!

Trpežno! Lahko v obratu!

Izvirni ameriški kosilni stroji
za travo, deteljo in žito.

Najenostavnejša konstrukcija, nedosežno lahek
tek, obavlja z jamstvom da z izborno obrato-
vanje 1063

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj II., Taborstr. 71

tovarne za poljedelske in obrtne stroje.

Ilustrovani cenik št. 219a zastoj in franko. Potniki se iščejo. Zastopniki se žele.

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

Dunajska cesta št. 22

LJUBLJANA

nasproti kavarne 'Evropa'

Mehanična delavnica

konces. podjetje za električne naprave, napeljava električne luči in prenos moči,
telefonske in brzojavne naprave. Dobava in montiranje motorjev na bencin in
petrolin ter Diesel-ovih motorjev. V zalogi vedno v veliki izbi: elektromotorji,
ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni inštalac. material, mazilna olja
in masti, sesalke, svetilniki za elektriko in plin ter sploh vse tehn. potrebščine

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se
izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah. Proračuni na zahtevo zastoj.
Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave. 748

Jeseniske novice.

j Na Hrušici so se naselili šolski bratje, ki so prišli iz Strebersdorfa pri Dunaju. Kupili so od g. Schreya veliko vilo. Tamkaj ustanove za enkrat juvenat, v katerem bodo pripravljali poštene mladeniče za svoj red. Pečajo se z vsakovrstnimi šolami. Gospodje so visokoizobraženi vzgojitelji. Posamezne njihove naselbine stoje pod patronatom visokih članov iz cesarske hiše. Ravnatelj brat Anzelm Mavser je Slovenec. Sprejemali bodo na Hrušici samo jugoslovanske mladeniče, Slovence in Hrvate. Za občino, kakor za Slovence sploh, je podjetje velikanskega pomena, zato gospode z veseljem pozdravljamo in jim želimo mnogo božjega blagoslova.

j Sv. birma bo na Jesenicah prihodnjo nedeljo, dne 12. t. m. Presviti g. knez in škof pride na Jesenice v petek ob 3/49. uro zjutraj.

j Nesreče. Prvi majnik je bil letos še dokaj miren. Sociji niso imeli običajnega spreveda. Semintja se je pokazala kaka gruča s harmoniko. Pri tem si je nekdo z revolverjem obstrelil roko, drugega pa so nekoliko nabili. — Neko deklico s Save je voznik po nesreči povozil. Na obrazu in po glavi je precej poškodovana, konj ji je izbil nekaj zob. Sreča, da ni ostala mrtva pod vozom.

j Razstava. Ženski odsek delavskega društva priredi zopet letos razstavo ročnih del, ki traja od prihodnje nedelje popoldne do praznika Vnebohoda zvečer. Razstava se zaključi z zabavnim večerom 16. t. m. Občinstvo vabimo, da si ogleda, kaj dela naše marljivo žensko društvo.

Tržiške novice.

t Predavanje. Jutri, dne 5. maja, bo ob pol osmih zvečer v društvu sv. Jožefa skiptično predavanje o lurskih čudežih. Krasne slike bodo pojasnjevale zanimivo predavanje. Vstopnina navadna. — Ženski odsek društva sv. Jožefa je minolo nedeljo proizvajal poučno dr. Lenartovo igro »Dekla božja«. Vse igralke so nas zadovoljile, v prvi vrsti gospe Gregorec, Primožič in gdč. Kogoj. Tudi občinstva se je kljub ugodnemu vremenu, ki vabi v prosto naravo, nabralo lepo število.

t Poroka. V ponedeljek bosta poročena v župni cerkvi g. Gregor Rožič, c. kr. orožniški stražmojster v Zatičini, z gdč. Marijo Mikič. Slednja je bila predsednica ženskega odseka društva sv. Jožefa, ki ji je poklonil v dar lepo podobo Matere božje. Za odsek si je pridobila mnogo zaslug, zato jo bo tudi zelo pogrešal. V imenu vsega društva izrekamo najiskrenejše čestitke.

t Nov avtomobil si je nabavil deželni poslanec baron dr. Karol Born. Ta poštni avtomobil prevaža vsak dan parkrat pošto iz Tržiča v baronovo graščino »Puterhof« v šentkaterinsko dolino. Tržiški magnatje imajo sedaj osem avtomobilov.

t Nadomestne volitve v krajni šolski svet so se vršile minoli torek v trški občinski pisarni. Izvoljeni so bili slovenski kandidati gg. Fr. Deu, tovarnar, lomske župan Fr. Zupan in iz Bištrice gostilničar Lovro Aljančič. V manjšini je ostala z dvema glasovoma nemška lista: g. župan Mally, oskrbnik Bornove graščine g. Sonnichler in A. Primožič iz Loma. Tržiški krajni šolski svet sestoji sedaj iz petih Slovencev in dveh Nemcev, namreč gg. Goeken in Globotschnigg. Po dolgih letih je nastopila tudi tu sprememba v korist Slovencev.

t Pred okrajno sodniško tržiško se je moral zagovarjati oče nekega dečka, katerega je vsled razposajenosti zaprla gdčna učiteljica. Ta mož je prišel v šolsko sobo ter odpeljal dečka iz šole, dasiravno se ni bil kazni dostal. Šolsko vodstvo je naznanilo ta slučaj predznega očeta c. kr. okrajni sodnji in ta ga je kaznovala z zaporom treh dni. Stariši morajo šolo pri vzgoji otrok podpirati, ne pa ji nasprotovati.

t Prvi maj so obhajali socialisti s streljanjem in harmoniko. Zjutraj okrog 5. ure je parkrat počilo, po ulicah pa je šel spreved treh mož s harmoniko. Delavstvo je pa šlo trumoma ne za harmoniko, temveč v cerkev k šmarnični pobožnosti. Delo po tovarnah je počivalo, a ne 1. majnika, temveč danes, ko imamo v Tržiču zaobljubljen praznik sv. Florijana s slovesno procesijo in službo božjo.

t Snuje se obrtna zadruga za sodni okraj Tržič. Dne 14. aprila smo že imeli predavanje o zadružništvu, govoril je ravnatelj obrtno-pospeševalnega zavoda, g. Remec iz Ljubljane. V ponedeljek, 6. t. m. pride zadružni inštruktor trgovskega ministrstva g. Dr. Blodig iz Trsta, da si popolnoma uredimo našo zadrugo. Koper stvar zanima, naj pride

v ponedeljek popoldne ob 1. uri v Križe v staro šolo, da se pomenimo z gospodom inštruktorjem.

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana
Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.
Priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412 Točna postrežba.

Marxove email

in glazure za tla izborne specialitete, ki se naglo suše in jih vsak lahko rabl.

„Zaloga tovarne za lake“

Ludvika Marxa

pri trdki BRATA EBERL, LJUBLJANA.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike agrade.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt št. 21.

Patentni vročeparni lokomobili
z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.

J. Šenica & P. Bizjak

stavbeno, portalno in
pohištveno mizarstvo

vljudno naznanjava sl. občinstvu,
da sva

otvorila
rovo moderno
delavnico

opremljeno z najboljšimi stroji,
ter se
priporoča za cenjena naročila.

Ljubljana
Dunajska cesta
(Za Bežigradom št. 6)

Solidno delo.
Nizke cene.

1253

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezanju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

31

Milijoni
rabijo zopet **Kašeli** hripavost, katar in zasiljenje, kreči in

oslovski kašelj slastno

Kaiserjeve prsne karamele s „trami“ „jolkami“

6050 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov zanjčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni. 3099

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev

Prodajajo jih v Ljubljani lekarnice: Ubalde pl. Trnkoczy, Richard Susnik, Dr. G. Piccoli, Deželna lekarna, Mr. Ph. And. Bohinc, Mr. Ph. Jos. Cizmar, Ant. Kane, drogerija; B. Ovančara drogerija „Adrija“, — Lekarna na čezli: Daniel Piro, Larija, J. Bergmann, Novomesto, C. Andrijašič, Novo Mesto, Jar Hae, Vipava, Milan Wach, Metlika, A. Roblek, Radovljica, Hinko Brilli, Litija, Karel Savnik, Lekarna pri Sv. Trojici, Kranj, Fr. Baccarich, Postojna, Jos. Močnik, Kamnik, E. Burdych, Skofja Loka, Mr. Ph. Bohulav Lavica, lekarnar, Tržič, Ph. Mr. E. Koželj, Jesenice, V. Arko, trg., Senožeče, Jos. Rudolf, drogerija, Litija, J. Kandusar, trg., Menges.

Ana Gorec

Ljubljana, Rimska cesta 11.

Podružnica:

Marije Terezije cesta 11
pri »Novem svetu«.

Trgovina s kolesi in
posameznimi deli.

Najboljše pneumatike.

Izposojevanje koles.

1055 1

Iščem izurjenega

koncipijenta,
dobrega govornika, posebno tudi
v nemščini.

1419 Advokat Müller v Celovcu.

Od dobrega najboljše!

Singer Ko. del. družba za šiv. stroje

LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 4.

KRANJ Glavni trg št. 79. KOČEVJE Glavni trg št. 55.

NOVOMESTO Vel. trg št. 88.

1197

Uprava frančiškanskega samostana v
Kamporu na otoku Rabu v Dalmaciji,
išče večjega in značajnega

1402

kuharja

ki bi moral obenem tudi skrbeti za
red v cerkvi in samostanu. V prostem
času bi se bavil z vrtnarstvom. Dela ni
veliko. Plača po pogodbi. Nastop takoj.

Glavni pogoji

telesnega zdravja je popolna prebava vseh redilnih snovi. 12

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih soli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljano pospešujoče in lahke odvajajoče domače zdravilo ki ublaži in odstrani mnoge različne neznosnosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. p. gorečice, napenjanje, nezmerne tvorbe kislin ter kreči je dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli emb lažo imajo postavno deponovano varst. zn. mke

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, o. in kr. dvor. dobavitelja,

„Pri črtnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,

vogal Nerudove ulice. 3119

Pa pošli se razpiliha vsak dan 20

Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti napreju vpošlj.

K 150 se pošlje mala steklenica, za K 250 velika steklenica, za K 470 2 veliki steklenici za K 4 velike steklenice za K 22—14 vel. steklenice poštnine prosto

na vse postaje avstr.-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V Ljubljani: Rih. Susnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Cizmar.

Modna trgovina
v Ljubljani
Stritarjeva ulica šte. 7.
Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštine prosto.

Ant. Schutser

Novosti konfekcije za dame
in deklice, bluze, modno bla-
go za dame in gospode, pristni
tirolski loden, parhent, platno,
šifon, gradl, preproge, zavese,
garniture, odeje, pleti, šerpe,
rute in žepni robci. 2912

A. Hauptmann^a nasledniki
A. ZANKL sinovi
Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev,
čopičev, lakov

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

213

Ceniki zastonj!

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kamnatega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru!“

Tovarna pohištva J.J. Naglas

Ljubljana

Turj.ški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena
1847.

Najnižje cene.

3292

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena
1847.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Donarni promet do 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

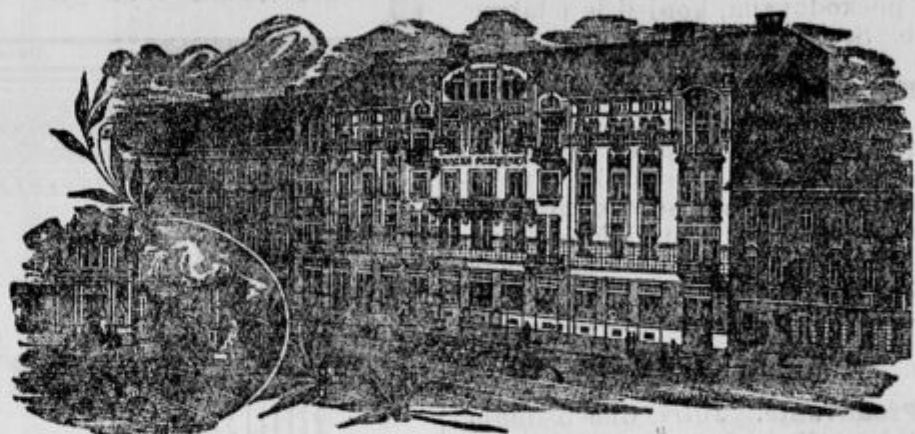
Lastna glavica K 704-939-27

Stanje vlog uno 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za frančiškansko cerkviyo

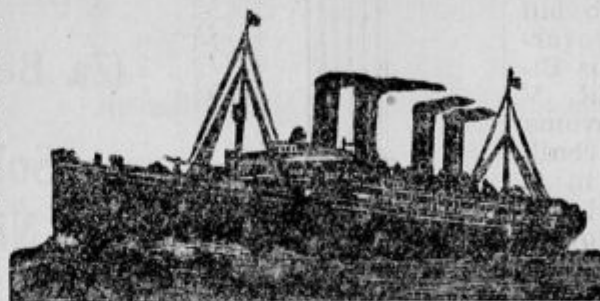
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
ženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaga-
nje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, pred-
sednik. — **Josip Sliška**, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: **Anton**
Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**,
Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, vele-
posestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni
posetnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske poso-
jilnice«. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Najboljša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemšega Lloyd“
iz Bremena v New-York

s cesarsk. brzo-parniki Kronprinzessin
Cecilia, Kaiser Wilhelm II, Kronprinz
Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Große,
Georg Washington, Prinz Friedrich
Wilhelm.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodnega
društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčarju, Kolodvorska ulica šte. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vse potovanja se izklopa polnoma točno in brezplačno. Postržba
poštene, recina in solidna. — Potnik in n. menjenim v z. padno državo kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizna, Utah, Wyoming,
Neveda, Oregon in Washington nudi našo družbo po obno ugodno in varno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat
mesечно. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo,
Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Daje po

4 3/4 %

UZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do
12. ure dopoldne in jih obrestuje

po 4 3/4 %

brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K
čistih 4 K 75 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hra-
nilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni
kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik,

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik,

5